

**TRANSCRIPT VAN DE VERENIGDE VERGADERING/COMMISSIE BESTUUR, FINANCIËN EN ORGANISATIE VAN
HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND
d.d. 16 november 2023**

1. Opening, vaststellen agenda

De voorzitter: Goedenavond dames en heren en commissielid van BFO. Excuus voor de kleine vertraging, ik kom uit Rotterdam. Mijn zoon is geslaagd voor zijn bachelor en werd daar uitgereikt, dus moest als sodemieter- Dank u wel. Hier weer naar terug. Is ook een hele mooie mijlpaal, dat moet je niet gaan combineren, maar ik heb het gelukkig gered. Het is precies half acht. Voordat ik wilde beginnen wilde ik vragen: heeft iedereen de lijst ingevuld? De presentielijst? Alle commissieleden? Ja, dat is mooi. Dan zou ik graag willen verzoeken voor de bandopname, ga ik dadelijk even het rijtje langs. Graag de vertegenwoordiger, uw naam en dan de vertegenwoordigende partij waarvoor u vanavond de commissie als woordvoerder de spreker bent. Dan ga ik beginnen aan mijn aller rechtse kant, mijnheer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Stijn Van Boxmeer, Hoogheemraad.

Mevrouw Wessels: Goedenavond, Marieke Wessels, Partij voor de Dieren, commissielid.

De heer Den Butter: Benjamin de Butter, Partij voor de Dieren.

De heer Sunder: Rolf Sunder, partij Ongebouwd.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Goedenavond, Nieske Dijkshoorn, BBB.

De heer Verheij: Goedenavond, Leendert Verheij, BBB.

De heer Sluijs: Ralf Sluijs, BVNL.

Mevrouw Zandstra: Lobke Zandstra, Partij van de Arbeid.

De heer Kiela: Peter Kiela, Partij van de Arbeid.

De heer Heijboer: Goedenavond, Ko Heijboer, AWP.

De heer Van Kasteren: Frans van Kasteren, AWP.

De heer Lont: Ytzen Lont, ChristenUnie/SGP.

De heer Jansen: Goedenavond voorzitter, Maarten Jansen van het CDA.

Mevrouw Dekker: Roos Dekker, VVD.

De heer Vuijk: Ronald Vuijk, VVD.

De heer Vissers: Goedenavond, Marcel Vissers, Water Natuurlijk.

Commissielid Cliteur: Goedenavond, Tális Cliteur, Water Natuurlijk.

Mevrouw Koop: Manita Koop, Hoogheemraad.

De heer Tieman: Robert Tieman, Hoogheemraad.

De voorzitter: Gaan we het rondje weer terug. Marc Weterings vanavond in de rol als uw voorzitter, onafhankelijk.

De heer Ouwendijk: Peter Ouwendijk, Hoogheemraad.

De heer Daverveldt: Piet-Hein Daverveldt, Dijkgraaf.

De voorzitter: Iets te enthousiast begonnen aan de rechterkant, volgens mij, de heer Boxmeer. Geen probleem. We hebben een afmelding van de heer Jannink van Natuurterreinen. Dan zou ik graag volgens de agenda u willen ... Tenminste, er is een verzoek binnengekomen van de Partij van de Arbeid om een aantal voorstellen als hamerstukken te gaan behandelen, tenminste niet te gaan behandelen in deze agenda. Kunnen de partijen zich daarin vinden of is er ... Zijn er partijen die op- of aanmerkingen ...

De heer Heijboer: Ik zou kort de klachtenverordening willen behandelen.

De voorzitter: Sorry, excuus, ik heb u even niet verstaan.

De heer Heijboer: Ik zou kort de klachtenverordening willen behandelen. De klachtenverordening.

De voorzitter: De stukken die waren verzocht was 4B02, 4B05, 408 en B409 en 11, intrekken van de verordening. Dan ga ik hem eventjes ... Het voorstel was van de Partij van de Arbeid om B402, B405, 408, 409, en 4011, maar nou zie ik bij de heer Heijboer een opmerking over B408, klopt dat? Die wilt u graag besproken hebben? Dat kan. Ik zou graag als voorzitter een beroep op u willen doen, ook voor de interactie, om toch het politieke spel wat meer te gaan uitvoeren met elkaar. Dus probeer vooral als partij zijnde even te gaan polsen bij andere partijen hoe die erin staan, want zoals ik al zei: het blijven ... Tenminste, de portefeuillehouders zijn natuurlijk altijd bereid om vragen te beantwoorden. Maar om dus politiek eruit te halen, daar draait het uiteindelijk ook wel om, voor meerderheden. Daarin opvolgend zou ik ook willen vragen of er echt hele dringende technische vragen zijn op dit moment, want er was jongstleden ook een tafeltjesavond en die is helaas door onvoldoende animo is die ook geannuleerd waar iedereen ook zijn technische vragen kon stellen. Dus in het vervolg zou ik ook wel willen verzoeken: gaat u wel ook die tafeltjesavondjes bezoeken, want daar worden natuurlijk ook ambtenaren voor vrijgesteld. Helaas was daar te weinig animo. Dus ik weet niet of er dringende technische vragen zijn op dit moment vanuit het ... Mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, dank u wel. Ik denk dat ik één technische vraag in mijn inbreng heb en dat is een vraag die wel beantwoord is in de technische vragen, namelijk over het budget voor biodiversiteit. Maar het antwoord vond ik niet heel helder en ik zou graag nog de bevestiging willen hebben of ik nou goed begrijp dat het budget voor biodiversiteit wel schuift in de begroting, maar dat het bedrag hetzelfde blijft.

De voorzitter: Zal ik u daar dadelijk als ik het rijtje even afa de ruimte voor geven? Kom ik daar dadelijk bij u op terug.

2. Toezeggingenlijst commissie Bestuur, Financiën en Organisatie

De voorzitter: Zijn er op dit moment nog de toezeggingenlijst van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie.

3. Mededelingen

De voorzitter: Zijn er opmerking of aanvullingen vanuit de commissie? Niemand? Zijn er terugkoppelingen vanuit de portefeuillehouders?

De heer Daverveldt: Ik heb nog een mededeling ...

De voorzitter: U mag een mededeling doen.

De heer Daverveldt: Ik wil graag ... U heeft het waarschijnlijk gehoord dat in de Eerste Kamer nog een motie is ingediend over de invoeringsdatum van de Omgevingswet. Er bestaat dus een kleine kans dat de Omgevingswet toch later in werking treedt. Daarom wil ik u adviseren om aan de Verenigde Vergadering te adviseren om de besluiten waar nu in staat: inwerkingtreding ... Wat is het? Per 1 januari 2024, om daar een stukje tekst aan toe te voegen namelijk: of zoveel later als de Omgevingswet in werking treedt. Dus dat is puur een procedurele aanpassing, niet een inhoudelijke. Dat heeft betrekking op drie agenda stukken, namelijk ... Moet ik het er even bij pakken. De verordening nadeelcompensatie, daarvan heb ik begrepen dat u zegt: die kan als hamerstuk door naar de VV, maar die moet dan op deze manier even worden aangepast. Het heeft ook betrekking op het invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024. Precies hetzelfde, zelfde aanpassing. Tenslotte: wijzigingsbesluit, delegatiebesluit Delfland 2023. Dus ik hoop dat u akkoord gaat dat wij in de bestuursvoorstellen deze kleine aanpassing doen.

De voorzitter: Dank u wel, heer Daverveldt.

De heer Vuijk: Voorzitter, in welke vorm moet deze toestemming? Is het voldoende dat wij hier knikken of zwijgen of bemoedigend terugkijken?

De voorzitter: Dat is een hele goede vraag. Als u het woord wil, zou ik graag een handje willen zien, mocht u een interruptie willen doen, dan geldt hetzelfde. Dank u wel. Zijn er nog andere portefeuillehouders die een terugkoppeling willen geven? De heer Vuijk, VVD. Geen portefeuillehouder, maar wel een mededeling.

De heer Vuijk: Voorzitter, ik herhaal graag mijn opmerking, in welke vorm moet deze aanpassing geschieden? Moet dat met knikken of moet ik daar iets over zeggen of ... In wat voor vorm moet dat?

De heer Daverveldt: Ik zou willen voorstellen dat u dit besluit gewoon ... Strikt genomen wordt hier niks besloten, maar ik ga ervan uit dat iedereen akkoord is dat wij deze aanpassing doen. Dat het ook dus geen effect heeft of het nou wel of niet een bespreekstuk of hamerstuk is. Ik ben zo vrij om te concluderen als ik rondkijk dat iedereen zegt: dit is een pure procedurele aanvulling, dat iedereen daarmee akkoord is dat we deze aanpassing maken. Dan gaan we dat doen.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog andere portefeuillehouders met een mededeling? Dan gaan we naar de terugkoppeling? Net al gehad toch? Uit de commissies?

03.A Terugkoppeling Unie Commissies

De voorzitter: Terugkoppeling uit commissies, zijn daar nog mededelingen? De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Nee, dank u wel, mijnheer de voorzitter, geen mededelingen.

4. B. Besprekingsstukken

04.B.01 Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2028

De voorzitter: Dan gaan we rustig naar de sprekersstukken toe. Dan beginnen wij bij 4B01. Welke woordvoerder en welke fractie zou daar het woord voor willen voeren? En zou op voorhand misschien een portefeuille nog een intro willen geven, ja of nee?

De heer Ouwendijk: Ik zou graag een introductie geven, mijnheer de voorzitter. Het gaat per slot om de begroting 2024 van het Hoogheemraadschap van Delfland. De koers die het college daarin vaart, die is heel goed terug te vinden in het waterbeheerprogramma en in het collegeprogramma voor het coalitieakkoord zoals dat is voorgelegd. Dat coalitieakkoord dat markeert een trendbreuk, dat is inmiddels wel duidelijk, met name op het gebied van waterkwaliteit en waterzuivering. Deze begroting volgt die trendbreuk in zijn geheel en niet alleen als intensivering van het water kwaliteitsprogramma, maar ook op het gebied van financiële duurzaamheid. Financiële duurzaamheid betekent voor ons volhoudbaarheid. We streven naar een financieel beleid dat niet alleen de huidige maar ook de toekomstige voorzienbare uitgaven in overweging neemt. In die zin leidt dat tot een gelijkmatige ontwikkeling van tarieven en daarmee creëren we een stabiele basis voor de toekomst. Deze begroting laat dat, wat ons betreft, ook zien door meer dan een gebruikelijke doorkijk, want dat is de normale meerjarenraming als ik hem zo mag noemen. Maar we kijken zelfs verder, we kijken zelfs naar de ontwikkeling tot en met 2040, dat is zestien jaar verder dan dit begrotingsjaar. Vanzelfsprekend kun je dan alleen de zaken die voorzien worden kun je daarbij betrekken en voor het onvoorziene, daarin schik je voor over een reservepositie. Maar belangrijk om hier even te noemen is de gelijkmatige ... De gematigde tariefverhoging die we voorstellen en in absolute zin is deze vergelijkbaar met die van andere waterschappen. We zitten aan de onderkant van de bandbreedte in relatieve zin en in absolute zin hebben we een redelijk gemiddelde tariefverhoging. Tijdens de algemene politieke beschouwingen zal ik uitgebreider op de begroting ingaan en voor nu zou ik hem in bespreking willen geven.

De voorzitter: Dank u wel, heer Ouwendijk. Ik doe even een rondje bij de partijen. Zal ik aan de rechterkant beginnen?

De heer Den Butter: De heer Butter, Partij voor de Dieren, gaat uw gang.

De voorzitter: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Den Butter, excuus.

De heer Den Butter: Wij hebben wel een aantal opmerkingen over die begroting. In grote lijnen kunnen we ons er wel in vinden, alleen een vraag die wij hadden gesteld in de technische ronde die werd als politiek beschouwd. Dus die gooi ik hier dan maar gelijk op tafel. Dat is eigenlijk: nu met de nieuwe begroting, zijn we nu KRW-proof? Ik begrijp dat dat nattevingerwerk is, maar hoe schat u de kansen in ... Dat zouden we graag van het college willen horen in hoeverre we nu met deze ambitie door het college gesteld of we daarmee die KRW-richtlijnen gaan halen. Dat is één. Tweede punt, nou vrees ik dat ik mevrouw Zandstra het gras voor de voeten wegmaaien, maar ... Dat is die bij biodiversiteit, daar hadden ook een technische vraag over gesteld en

tot onze schrik waren we ruim een ton kwijt in biodiversiteit. Toen bleek dat er wat was geschoven tussen de KRW-begroting en biodiversiteit, maar toen nog steeds was dat bedrag kwijt. In het antwoord dat we daarop kregen bleek dat daar alleen sprake was van een verschuiving. Maar we hadden toch wel gehoopt, zeker wij als Partij voor de Dieren, dat er ook wat biodiversiteit betreft toch wel wat meer ambitie zou worden getoond door het college, omdat dat toch ook een essentieel onderdeel is van die Kaderrichtlijn Water criteria. Dus we hadden gehoopt dat daar nog ergens nog een potje te vinden viel waar ook die biodiversiteit toch wat meer aandacht zou krijgen dan nu. We vinden dat die toch wat schamel ervan afkomt. Een aantal andere punten waar we ook vragen over hebben gesteld, maar ik heb geconstateerd dat we gisteravond dat ... Tieman ook het een en ander heeft gezegd over andere CO2-uitstoot, lachgas en dergelijke, dus ik ... Met tevredenheid hebben zien we dat tegemoet. Hetzelfde geldt ook, ik geloof dat het de avond ervoor was dat mijnheer Boxmeer ook het een en ander heeft gezegd ook over rivierkreeftjes. Daar zien we dan ook wel tegemoet. Hadden we dat het ook willen zeggen, maar we zien dat het in andere commissies al aan de orde is gekomen. Dan wat betreft die heffingen, ik weet niet of dit nu de plaats is, maar het gaat ook over meerjarenraming en wij hadden toch ... We hebben ook een daar een opmerking over gemaakt. We zien daar toch een vrij onevenwichtige verschuiving of toename in de belastingtarieven, dat huurders er meer op achteruitgaan dan andere categorieën bijvoorbeeld. Dat lijkt ons toch niet helemaal te rijmen met het streven om ook de vervuilen te laten betalen. Wat wij ook hebben gezien bij de legesverordening, dat toch het streven ernaar is opgericht om voor het gebruik te betalen. Dat is ook wat het nieuwe belastingstelsel ook voorziet en dan zien we bij glastuinbouwbedrijven zelfs een negatieve stijging. Dat zouden we toch graag anders willen zien. Waar we ook een beetje naar op zoek waren is een stip op de horizon om ... Zijn er nu concrete plannen ook om te kijken of we de gebruiker en vervuiler meer kunnen belasten en op die manier ook een evenwichtigere verdeling te krijgen van de lasten in het waterschap? Ik denk dat ik daarmee de belangrijkste punten wel heb benoemd. Pagina 50, die heb ik inderdaad, over die heffing inderdaad. Daar wil ik het voor nu bij laten.

De voorzitter: Dank u wel, heer Den Butter. De heer Sunder, Ongebouwd.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik heb met veel genoegen kennisgenomen van de begroting zoals die voorligt. Dit is mijn eerste begrotingsbespreking van Delfland. Ik ben zeer te spreken over het feit dat er een geleidelijke verhoging is en dat dat ... Zeker met de grote opgaves die ons tegemoet komen. Was in alleen een punt waar ik me toch wel een beetje ... Zorgen is misschien een groot woord, maar ... De rivierkreeftbestrijding is in dit begrotingsstuk eigenlijk amper benoemd. Ik heb in de 104 pagina's maar vier keer het woord rivierkreeft voorbij zien komen en dat lijkt me toch eigenlijk iets ... Gewoon te weinig, omdat we in het coalitieakkoord ook benoemd hebben dat we voor een stevige een degelijke aanpak gaan tegen die rivierkreeften. Een trendbreuk. Dus waar blijft de significante investering in de bestrijding van die rivierkreeften? Dat is eigenlijk tot zover mijn verhaal. Waar blijft die investering? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Sunder. Uw vraag is genoteerd. Mevrouw Dijkshoorn, BBB, gaat uw gang.

Mevrouw Dijkshoorn: Dank u wel, voorzitter. Voor ons ligt de begroting 2024 in de meerjarenraming. Allereerst dank aan de organisatie voor het opstellen van deze goed leesbare begroting. Voor deze begroting geldt het coalitieakkoord als uitgangspunt, naast het al bestaan en lopen het beleid zoals de WPP6 en de motie van november 22 bestuurskracht 2023 en verder. Waar we vooral aan de voorkant veel meer betrokken willen zijn en ook de brief van waterbodesturend, zijn beleidsbepalende documenten. Er komt nog wel wat op ons af de komende jaren en daar zit ook nog wel een grote onzekerheidsmarge in. Zoals de zuivering de Groote Lucht en ook de richtlijn Stedelijk Afvalwater. Daarom zijn we blij dat deze begroting daadkracht laat zien. We nemen onze verantwoordelijkheid, zoals dat ook opgeschreven is in het coalitieakkoord: water, mens

en natuur. Een groot aantal punten uit het coalitieakkoord staan dan ook al duidelijk beschreven in de begroting, onder andere de inzet voor waterkwaliteit en hoe de financiering tot de tarieven komen. De afspraak om langs de drie lijnen, de dekking van onder andere de kosten te kijken, is heel duidelijk uitgelegd. Dat ze nu moeten reserveren voor onder andere de zuivering en de richtlijn stedelijk afvalwater, staat voor ons ook voorop. We kunnen niet over vier jaar bij de ingelanden aankomen met dan pas het geld voor de nieuwe zuivering. Dan moeten we nu meenemen en voor reserveren. Als nieuwe fractie werd er wel even teruggekeken en de vraag gesteld: was het niet verstandiger geweest met het richt op wat er komt, niet eerder van de nullijn af te kijken? Toch zien wij als fractie de tariefstijging als passend bij de opgave die wij terugzien uit de acties vanuit het coalitieakkoord. Deze stijging past in het sober en doelmatig optreden. Hebben we dan geen kritische punten? Jazeker wel. Dat wil ik dan viertal punten noemen. Dat is het eerst, de organisatie. Steeds komt terug, zowel als onlangs ook bij de Burap en dan ook nu, personeel ... De inzet zou moeten zijn: zet volledig in op het huidige personeel, ga nog eens goed langs alle afdelingen en kijk of we daar nog iets kunnen verbeteren. Is het nodig dat we veertig ecologen hebben bijvoorbeeld? Nog meer inzetten op het opleiden van mbo'ers. Kunnen we afdelingen nog beter samen laten werken? Zoveel taken en functieomschrijvingen dat je door de bomen het bos niet meer ziet. Probeer om te denken en kijk wat nieuwe middelen zoals Chat GPT voor efficiency slag zou kunnen maken voor Delfland. Samenwerken met onze buurtwaterschappen. We hadden daar een technische vraag gesteld, maar die zou politiek zijn. Kijk naar de aanbesteding, hebben wij iemand die bijvoorbeeld daar heel goed mee kijkt naar de markt wat dat is en om dat vast te zetten? Als tweede punt hebben we communicatie. Wij zien daar ook nog zeker grote verbeterenschappen. Waarom negatief reageren, zoals over dat Krooshek bij de wateroverlast en niet op wat er allemaal goed ging of goed gaat? Daar wil ik dan heel kort even bij stilstaan, want die dag van 2 op 3 november, we zien vast de evaluatie nog wel tegemoet wat er goed ging en wat er fout ging en wat verbeterd kan. Het is ook goed dat wij dat zien dat er af en toe eens een bui valt, dan worden we weer getriggerd om te doen. Maar de organisatie was hier al vroeg mee bezig en daarom heb ik voor de organisatie stroopwafels, want het waren kanjers die dan daar die weekend voor ons hebben ingezet. Dus deze geef ik straks aan de organisatie. Het is er één, ik kon helaas niet weg. Maar ik denk dat hij wel goed terecht komt. Als inzet en wat de evaluatie dan ook mag doen van punten wat we daar weer kunnen leren. Wat we mee willen geven ook is: er komt straks een flyer met heffingen, besteed daar meer aandacht aan. Waarom gaat dat tarief omhoog? Laat het ook eens door een willekeurig persoon lezen of die snapt wat er juist in staat, of de boodschap goed overkomt. Van ons mag er daar ook in staan dat we vier jaar lang de nullijn hebben gehouden, maar dan ook de grote opgaven noemen. Zelfs een jaar hebben we gehad dat het tarief tien euro naar beneden ging voor de zuiveringsheffing. Volgende punt is efficiency. Dat willen we dan gericht één punt eruit pakken en dat is bijvoorbeeld de schouw. We hebben signalen ontvangen dat medewerkers nadat ze een infomiddag bijgepraat zijn over schouw, instructies krijgen hoe je sloten moet schouwen. Dit werk wat wij begrepen hebben uit het veld wordt zo complex gemaakt dat ze maar een paar sloten per dag toekomen. Terwijl voorheen de schouwmeesters een bepaalde polder met gemak in een dag konden doen. Wij vragen ons af: welke opdracht hebben ze dit jaar allemaal meegekregen en wat levert dat nu extra op? Maak ook meer gebruik van benchmark, onder andere TenderNed met betrekking tot aanbesteding en inkoop. Ook willen we wijzen nog even op als laatste punt, riool overstort. Bij de technische vragen staat dat er niet alles in beeld is. Vooral maken wij ons dan zorgen over de piekbelasting. Kan de zuivering die rioolgemalen aan? Ligt daar niet meer de opdracht ook richting de gemeente om daar meer op te sturen? Dan hebben we ook nog een motie eigenlijk voorbereid en dat wil ik graag even meegeven aan de volgende die nog komen en anderen in de tweede termijn. Een motie ingediend, of tenminste voorbereid, door ons jongste fractielid, de heer Siskens. Dat is eigenlijk een motie solidair met burgers door inleveren van een deel van de vergoeding. Ook wij hebben onze ... Als vergoeding voor inzet omhoog gekregen van 33 procent onlangs in april. In de begroting gaan we gemiddelde lastenstijging doen. Kunnen wij niet zelf als bestuurders, als VV leden, ook iets inleveren om dat in

het fonds te doen of denk erover na hoe we dat zouden kunnen doen, waar wij dan de komende vier jaar iets uit kunnen halen wat gericht is op bijvoorbeeld jongeren of die iets moeilijk ... Want als het rood staat, kun je niet groen doen. Maar dat wil ik iets meegeven om er eens over na te denken: hebben wij allemaal 30 euro per jaar over of 100 euro voor elk fractielid dat we stoppen in het fonds? Voor vier jaar lang elk jaar 100 euro, dan hebben we toch een mooi budget om iets te doen en een signaal te geven dat wij als bestuurders ook wat doen richting de tariefsverhoging. Dat wil ik graag meegeven. Dan wil ik als besluit: wees creatief, werk meer samen en vindt niet altijd zelf het wiel uit. Dank u wel.

De heer Vissers: Voorzitter.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Vissers, Water Natuurlijk, gaat uw gang.

De heer Vissers: Voorzitter, ik wil graag een vraag stellen aan mevrouw Dijkshoorn. Want ik zat volg verwachting op de motie te wachten of een ander voorstel, want ik ... U heeft het zelf over communicatie en in de communicatie heb ik gelezen dat de BBB zou komen met een voorstel wat ons in elk geval redelijk bekend en ook sympathiek overkomt, dat we nu eindelijk serieus gaan onderzoeken hoe we naar verbruik kunnen gaan heffen. Dat heb ik nu gemist in uw verhaal. Klopt dat?

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn: Voorzitter, dank u wel. Dat klopt in het verhaal. Het staat duidelijk in het coalitieakkoord dat dat opgepakt wordt en daar zien wij ook naar uit. Dat was voor ons eigenlijk vanzelfsprekend dat het komende jaar dat opgepakt wordt, dus ik heb dat niet genoemd. Ik wou dus juist andere punten eruit halen die wij als belangrijk vinden. Maar sowieso, dat was ook namens ... Namens alle fracties willen we dat zeker inzetten het komende jaar. Kijken wat eruit komt.

De voorzitter: Dat voor u voldoende, Mijnheer Vissers? Gaan we naar de heer Sluijs, Belang van Nederland, gaat uw gang.

De heer Sluijs: Dank u wel, voorzitter. Ik kan het redelijk kort houden. Maar de tariefverhoging van de waterschapsbelasting ligt voor BvNL zeer gevoelig. We hebben hier veel mails over gekregen, opmerkingen over gekregen, ook van onze kiezers. Want wij staan juist voor lagere lasten voor de inwoners in plaats van hogere lasten. Ook een van de redenen van de verhoging is voor ons een flinke steen des aanstoots namelijk de Europese Kaderrichtlijn Water. Ook hier is BvNL altijd kritisch op geweest, wij zien in deze Brusselse richtlijnen een stikstofcrisis 2.0 aankomen. Ook de Hogeheemraad bekent zelf dat het met het extra geld van Delfland erg moeilijk zal worden om die KRW-doelen te halen. Ik las in de krant dat hij zei: die doelen kunnen we alleen halen als iedereen in ons gebied samenwerkt en meewerkt. Na stikstof zijn het wederom de burgers die nu kunnen opdraaien voor, hoe wij het noemen, dictaten vanuit Brussel. Dus voorzitter, wat BvNL betreft moeten de kerntaken centraal staan, dus dat is: zuiveren van het rioolwater, het repareren van dijken en het schoonhouden van water. Daarom ook een vraag aan het college: snijdt het waterschap ook in eigen vlees of wordt de rekening puur en alleen bij de bewoners neergelegd? Ik zie een hand in de lucht gaan daar.

De voorzitter: De heer Heijboer voor een interruptie, gaat u gang.

De heer Heijboer: Dank u wel. Ik heb een vraag aan u. Delfland betaalt jaarlijks ongeveer 30 miljoen aan rente en dat komt omdat in het verleden weinig is afgelost. Dus de burgers van nu betalen 30 miljoen voor kosten die in het verleden zijn gerealiseerd. Door de tarieven te verhogen, en daar kom ik straks in mijn praatje nog

wel op, kun je dus ook een deel van die kosten van die leningen aflossen, waardoor je op termijn goedkoper uit bent. Hoe staat u daar tegenover?

De voorzitter: De heer Sluijs, gaat uw gang. Wilt u er überhaupt op reageren?

De heer Sluijs: Ja, zeker, natuurlijk. Hele goede vraag natuurlijk. Ik denk dat dat inderdaad een logische gevolgtrekking is die u doet. Mevrouw Dijkshoorn had het net ook over een bijsluiters, een folder, hoe ga je uitleggen waarom een tariefsverhoging nodig is? Dit zou daar wellicht ook in opgenomen kunnen worden, omdat het op lange termijn kan betekenen dat de burgers goedkoper uit zijn omdat we een hoge rentelast hebben. Als dat een van de onderdelen zou kunnen zijn en ook de uitleg zou kunnen zijn in die brochure waarom er een tariefsverhoging nodig is, dan vind ik dat een heel goed punt. Dus is een terecht punt wat u maakt.

De voorzitter: Is daarmee uw vraag beantwoord de heer Heijboer? Dan gaan we ...

De heer Sluijs: Ik was nog niet helemaal klaar, voorzitter.

De voorzitter: Excuus, de heer Sluijs, gaat uw gang.

De heer Sluijs: Ik ging richting mijn laatste zin. Eigenlijk was het ook mijn vraag: in hoeverre snijdt het waterschap ook in eigen vlees of leggen we het puur en alleen bij de burgers neer? En welke garanties kan men geven dat de KRW-doelen, die wij betwisten, de komende jaren niet voor nog veel meer verhogingen gaan zorgen? En hoe gaat het college ervoor zorgen dat de laagste inkomens ontzien worden? Wat dat betreft zijn we heel erg benieuwd naar de antwoorden, want zoals BvNL er nu in staat, hebben wij best wel heel veel moeite om deze begroting te gaan steunen. Dus daarom willen we graag die antwoorden horen en wellicht dat we daarin dan ook overtuigd kunnen worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Sluis. Ik zie de portefeuillehouders druk schrijven, dus uw vragen zijn genoteerd. Dan gaan we door naar mevrouw Zandstra van de Partij van de Arbeid. Ik zou u graag eerst ruimte willen geven voor uw technische vraag die niet voldoende beantwoord was, want ik ben helemaal met u eens, die vraag moet gewoon verhelderd worden. Dus gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, Partij voor de Dieren heeft er daarnet ook al naar gevraagd en volgens mij heb ik hem net ook gesteld. Gaat over het budget voor biodiversiteit, of dat nu gelijk blijft het komend jaar. Het werd net ook al daar genoemd. Dus dat was mijn technische vraag, die me niet helemaal duidelijk werd uit de beantwoording.

De voorzitter: Ik kijk even naar de portefeuillehouder. De heer Van Boxmeer, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Ik zal daar antwoord op geven. Het budget in 2023 stond alleen maar ... Bij biodiversiteiten bestond uit 257.000 euro, in 2024 staat 200.000 euro bij waterkwaliteit en 177 bij biodiversiteit. Dat maakt een stijging van 120.000 euro. In de toelichting spreken wij in tonnen en is er misschien verwarring ontstaan. Maar er is een verhoging rondom biodiversiteit van 120.000 euro.

De voorzitter: Is hiermee voldoende uw vraag beantwoord, mevrouw Zandstra?

Mevrouw Zandstra: Zeker.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw Zandstra: Ik ben ook blij te horen dat het dus iets omhooggaat dat budget daarvoor. Fijn dat we hier over de begroting kunnen praten en ook dank voor de beantwoording van de technische vragen. We hebben naar aanleiding van onze technische vragen wel een aantal vervolgvragen die we denken dat ze politiek zijn en niet technisch. We hadden een vraag gesteld over de loonstijging waarmee u rekent, dat is 4 procent. Wij vroegen ons toen bij de technische vragen al af of dat wel voldoende zou zijn en waar dat op gebaseerd is. We zien nu ook dat de cao voor gemeenten volgend jaar met 6 procent stijgt. Wij vragen ons af of die post niet ook hier hoger begroot moet worden dan die in deze begroting wordt gedaan. Mijn andere vraag die politiek was beoordeeld was: stel dat er een beweging op gang komt landelijk om samen met andere organisaties onderzoek te doen naar de beste manier om een fauna uittreed plaats te realiseren, hebben we daar dan in de lopende begroting budget voor of moeten we daar een apart potje voor reserveren? Wij zien in de begroting voor 2024 vooral een voortzetting van het beleid met een extra accent op waterkwaliteit. De besteding voor 2024 wordt begroot op 2,6 miljoen en naar verwachting is dat alles, tussen haakjes, wat we extra kunnen uitgeven het komend jaar om daar stappen op te zetten. Wij hopen van harte dat die uitvoering zo goed verloopt dat er op deze post een overschrijding te merken is aan het eind van het jaar. Dus wat ons betreft een oproep aan de Hoogheemraad om echt hier hard mee aan de slag te gaan en indien nodig, geef alsjeblieft meer geld daarvoor uit ook al in het komende jaar. Wij zien de lasten fors stijgen, dat is niet leuk, maar de Partij van de Arbeid denkt wel met het college dat het noodzakelijk is om de lasten te laten stijgen. Maar we hebben wel twee aandachtspunten over hoe die lasten dan vervolgens verdeeld worden. De eerste is, werd ook al genoemd door de Partij voor Dieren, dat is: wij kijken naar voor wie de lasten het meeste stijgen, dan gaat dat bij de huurders zijn. Dat kun je zien op pagina 50. 9,9 procent en 11,7 procent stijgt het tarief voor mensen die in een huurwoning wonen en voor alle andere groepen is dat minder. Zelfs voor een aantal categorieën dalen de kosten. In de beantwoording van de technische vragen blijkt dat dat wel anders kan, maar dat we dan de kosten toedeling moeten veranderen. Mijn vraag aan het college is: waarom hebben we die kosten toedeling dan niet veranderd? Een van de redenen die dan genoemd zou kunnen worden is dat dat een heel lange doorlooptijd heeft, vier maanden, staat in de beantwoording van de technische vraag. Dat wordt ... Maak ik daaruit op, te kort gezien om dat nog voor het komend jaar te realiseren. Maar dan zou ik wel in ieder geval ook aanvullend aan het college willen vragen om ervoor te zorgen dat we volgend jaar een stuk krijgen over de kostentoedelingsnorm ruim voordat die termijn van vier maanden gaat gelden. Zodat we daar echt een politiek debat over kunnen voeren of die kosten toedelingsnorm nog goed is zoals die nu is en dat we dat niet pas bij de begroting bespreken op het moment dat het argument gebruikt kan worden dat de invoering al te dichtbij is, waardoor we het niet meer kunnen aanpassen. Dus dat is een toezegging die ik graag zou willen om daar volgend jaar op een eerder moment over te kunnen spreken met elkaar. Het moge duidelijk zijn dat als het college daar mogelijkheden toe ziet, wij graag zouden zien dat het dus anders gaat in de tarieven voor volgend jaar. Wij zouden graag zien dat de huurders niet meer relatief moeten gaan betalen dan de andere categorieën. Tweede zorgpunt voor de Partij van de Arbeid is de kwijschelding. Het zal u allemaal niet verbazen, we hebben deze discussie natuurlijk ook al eerder gevoerd. Wij zijn van mening dat we de mensen met de kleinste beurs moeten ontlasten en de kwijschelding moeten uitbreiden door het tarief te verhogen. We hebben wel nog, dat komt eigenlijk van een suggestie van de AWP, een voorstel over hoe we nou die kwijschelding ook organiseren voor de groep die we het wel hebben. Zou het nou niet beter zijn voor de burger als we zorgen dat op moment dat mensen in aanmerking komen voor die kwijschelding dat gewoon in een keer geregeld wordt? Zowel bij de gemeente als bij het waterschap, misschien zijn er nog andere organisaties waar sprake is van een kwijschelding. Zou u nou niet met de Unie van Waterschappen en de VNG willen kijken of die kwijschelding voor mensen op een andere manier uitgevoerd kan worden, waardoor ze veel makkelijker en automatische daarvoor in aanmerking komen als ze aan de voorwaarden voldoen.

Voorzitter, we hebben ook technische vragen gesteld over water en bodem sturend met de vraag of onze instrumenten nu scherp genoeg zijn om dat echt te kunnen benutten. In de beantwoording staat: in deze processen nemen we een stevige positie in als gebiedspartner, als waterexpert en uitvoerder van maatregelen vanuit onze doelen op het gebied van waterkwaliteit, kwantiteit en veiligheid. Wat de Partij van de Arbeid betreft, echte oproep: probeer dat uit, ben stellig, ben die stevige gebiedspartner. Dat mag dan best achteraf een keer blijken dat u te stellig was en dat u moet zeggen: weet je wat, deze keer hebben we het niet bereikt. Maar laat zien dat we wel een scherpe mening hebben, zodat we daar echt als waterschap onze positie kunnen nemen. Voorzitter, voor zover in eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Zandstra. Dan gaan we naar de heer Heijboer, AWP, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Dank u wel, voorzitter. Dank ook aan de organisatie, medewerkers van Delfland voor de toegezonden begroting die op een aantal punten echt wel anders is dan voorgaande jaren. Opvallend is dat we nu echt wel gaan sparen voor toekomstige uitgaven en onkosten. Waar we in 2022 de 10 euro verlaging van de zuiveringsheffing als AWP liever hadden gebruikt voor afbetaling van langlopende schulden, zien we nu een stijging van 83 euro per VE in 2022 naar 106 in 2024. Dat is in twee jaar een stijging van 26 procent. Maar zoals gezegd, was het tarief van 2022 eerder een vergissing dan een toekomstgericht tarief. Wat me ook brengt ... Wat vorige sprekers ook al zeiden is dat voor gezinnen die 5 euro per maand tekortkomen, dat dan een stijging van 5 euro per maand in twee jaar echt wel voor problemen kan zorgen. We zien ook de verschuiving die al eerder genoemd is van kosten richting de burgers en dat bedrijven soms minder betalen. Wij willen daar ook graag over meedenken en ook graag ondersteunen we de oproep om de kosten toedeling tijdig te agenderen. We waarderen het dat voor nieuwe langlopende leningen vanaf 2024 die jaarlijks worden afgelost. We hebben hier altijd voor gepleit en voelen ons dan ook goed gehoord. We hebben nog wel een vraag aan de portefeuillehouder: gaat u bij de herfinanciering van langlopende aflossingsvrije leningen of gaat u in de toekomst voor meer flexibiliteit? Dat als het een keer meezit bij het waterschap dat je ook af kan lossen of kan herfinancieren als de rente laag staat. Het resultaat van de hogere tarieven wil ik ook wel vernoemen is dat de netto schuldenquote ook in de toekomst onder de 250 procent blijft. Ik meen dat dat in voorgaande begrotingen niet gehaald zou worden. Wij vinden dat een goed en gezond uitgangspunt, dus daar ook een compliment voor. De AWP is van mening dat verbetering van de waterkwaliteit tot het niveau, zoals minimaal de verplicht in de KRW, in belangrijke mate worden belemmerd door chemische stoffen afkomstig uit de glastuinbouw. We constateren dat deze situatie reeds langjarig bestaat en voortduurt, ondanks de jarenlange samenwerking met de glastuinbouwsector die gericht is op het beperken van die missie uit de kassen. Jaarlijks tien of meer chemische middelen worden aangetroffen in concentraties boven de wettelijke normen. We zien in de begroting het voornemen om vaker te controleren strikter te handhaven bij individuele glastuinbedrijven, maar er wordt, als ik het goed gelezen heb, maar één extra handhaver bij het personeel toegevoegd. Helaas constateren we dat onder de huidige kostenverdeling 90 procent van de kosten voor controles in de glastuinbouw worden opgebracht door ingezetenen en huiseigenaren. We zouden het redelijk en billijk vinden dat de glastuinbouwsector een extra bijdrage zal leveren aan de hogere kosten voor controle en handhaving tot het moment dat de chemische middelen, afkomstig uit de lasten bouw, niet meer boven de normen uitkomen. Ik zou graag horen of de portefeuillehouder denkt met een extra handhaven, wat op zich positief is, de terugdringing van chemische stoffen nu wel voor elkaar te krijgen. Wat vindt de portefeuillehouder, wat vinden andere fracties ervan om de kosten van de extra controles te leggen bij de veroorzaken, namelijk de glastuinbouw? Voorzitter, het college gaat samen met de provincie Zuid-Holland een draagkrachtanalyse uitvoeren om de impact van gemotoriseerde vaarrecreatie beter in beeld te brengen. Tegelijk koppelen zij daaraan het onderzoek naar de wenselijkheid van de herinvoering van een registratiesysteem van vaartuigvergunningen. Ik heb een paar vragen aan de portefeuillehouder. Welke

aanleiding of probleem hebt u gezien voor dit onderzoek? Hoe verhoudt de impact van vaarverkeer zich tot de impact van bijvoorbeeld de glastuinbouw op de waterkwaliteit? Welke contacten hebt u gelegd met de watersportsector en hoe betreft u hen erbij? Kunt u zich voorstellen dat samenwerking met de sector meer op zou kunnen leveren dan het opzetten van een dure administratieve rompslomp? Bent u bekend met het onderzoek van de stichting Recreatietoervaart Nederland, die heeft aangetoond dat lokale en regionale heffingen vaak meer kosten dan ze opbrengen? Dus dat je ... Dat is duidelijk, denk ik. Aangezien we ook bij Delfland weten hoe duur zo'n systeem vroeger was, wie vindt u dat de kosten van die ambtelijke administratie zouden moeten betalen? Met name ook gericht op mijn vorige punt, dat de ingezetenen de kosten van de controles en dergelijke van de glastuinbouw betalen. Hoe vindt u dan ... Moeten die burgers dat ook betalen of moet de vaarrecreanten dat betalen? Daar zou ik ook graag de meningen van anderen over horen, want ik proef dat daar een soort verschil gaat ontstaan. Als laatste, wij hebben een technische vraag gesteld over het persbericht over de tarieven en dat was exact dezelfde technische vraag die ik vorig jaar stelde. Chapeau, het antwoord van Delfland was ook weer exact hetzelfde. Consistent. Maar wat was nou mijn vraag? Mijn vraag was: waarom Delfland in de voorbeeld tarieven nog werkt met een woningwaarde van 250.000, terwijl de gemiddelde prijs landelijk ligt op 422 en in Zuid-Holland op 495.000. Het antwoord van Delfland was: dat vergelijkt zo makkelijk met voorgaande jaren. Dat is natuurlijk ook zo. Maar wat mevrouw Dijkshoorn al zei is: je moet begrijpelijk en aanschouwelijk communiceren met je ingezetenen. Dat gebeurt op deze manier niet. Voordat ik mijn vraag aan de portefeuillehouder stel, zal ik ook even vertellen wat mijn vraag vorig jaar was en wat het antwoord vorig jaar was. Misschien is dat ook wel makkelijk. Vorig jaar gaf de portefeuillehouder aan dat een woningwaarde van 250.000 inderdaad wel erg wereldvreemd overkomt en niet meer aansluit bij de werkelijkheid. Er zou worden nagedacht over een hogere waarde. In onze communicatie uitingen willen we toch ook een beetje hip en bij de tijd overkomen, dan vind ik dat deze publicatie er afbreuk aan doet. Mijn vraag aan de portefeuillehouder is: ik zou graag horen welke overwegingen ertoe hebben geleid om opnieuw een gedateerd bedrag te noemen in de advertentiecampaigned naar onze ingezetenen. Dat was het, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Heijboer. Ik zie een interruptie van de heer Sunder, gaat uw gang.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik had een vraag aan de heer Heijboer. Hij kwam met een voorstel om de kosten van de handhaving bij de vervuilende partij te leggen, in dit geval de glastuinbouw, maar zouden we dat niet beter ... Het klinkt sympathiek, maar zouden we dat niet beter om kunnen draaien dat als een glastuinbouwbedrijf aan kan tonen dat die schoon werkt via bepaalde certificering of rapportering dat we dan de tarieven verlagen voor dat bedrijf?

De voorzitter: De heer Heijboer, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Dank u wel. We hebben het over de kosten van controle en hoe we die ... Als we die kosten van controle op de glastuinbouwsector kunnen verhalen, dan maakt het mij eigenlijk niet uit hoe we dat doen. Het kan best zijn dat we zeggen van: de boetes laten we ten goede komen aan degenen die aan kunnen tonen dat ze niet vervuilen, maar dat we de sector als geheel als sluitend financieel systeem zien. Dat is mijn voorstel. Dat dan de vervuilende tuinders meer moeten betalen en de niet-vervuilende tuinders beloond worden, dat vind ik op zich heel prima.

De voorzitter: Tweede interruptie, heer Sunder, gaat uw gang.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp wat de heer Heijboer vertelt, maar dat gevaar zitten hem erin als we zeggen: we gaan de kosten van de handhaving puur bij de glastuinbouw leggen, dat we dan ook

weer reuring krijgen onder de glastuinbouw. Die beweren goed bezig te zijn, zeggen: wij moeten betalen voor de handhaving van de buurman, om het zo maar te zeggen. Ik denk dat we die kant niet op moeten.

De voorzitter: U wil graag reageren, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Ik wil erop reageren. Op zich is het ook jammer, denk ik, dat het noodzakelijk is. Er is jarenlang met de glastuinbouwsector overlegd en de resultaten bij de monsternamen laten niet zien dat er veel verbetering is. Tegelijkertijd staat in deze begroting dat het vaarverkeer ook de waterkwaliteit negatief beïnvloed en met name omdat enkele recreanten te hard varen. Daar wordt wel gelijk een kostbaar registratiesysteem aan gekoppeld. Als dan de waterrecreanten dat kostbare recreatiesysteem moeten betalen, dan zie ik wel een verschil in behandeling. Vandaar dat ik er eigenlijk voor pleit, omdat wij in deze vergadering vaker uitgesproken hebben: de vervuiler betaalt, dat dan ook in dit geval de handhaving door de vervuilers moeten worden betaald. Dus dat zou ik dan een eerlijk systeem vinden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Heijboer. ... Dan de heer Lont, ChristenUnie/SGP, gaat uw gang.

De heer Lont: Dank u wel voor het woord. De eenentwintig waterschappen in Nederland investeren de komende twintig ... De komende bestuursperiode 200 miljoen extra per jaar. Ik heb gisteren toevallig met een collega van Schieland-Krimpenerwaard gesproken en zij stijgen 9 procent gemiddeld. Maar waarom de waterschappen het doen is wel met reden. Namelijk, we hebben een grote opgave als het gaat over waterkwaliteit, specifiek voor Delfland hebben we een opgave van verstedelijking. Daaraan verbonden ook RWZI De Groote Lucht waarbij we ook nog innovatie willen plegen en vernieuwing vanwege ook een extra trap, ook vanwege Europese eisen. Daarnaast is ook ... Hebben we in 2025 de energieneutraliteit die we nastreven en cyberveiligheid heeft ook zijn impact en aandacht. Dus er is gewoon echt heel veel wat op de organisatie afkomt. Daarom zien we ook wel het risico wat als de BBB noemde qua arbeidsmarkt. Wat je ziet, niet alleen hier, maar ook bijvoorbeeld in zorg en onderwijs, wat gewoon voor structurele problemen zorgt om die investeringen te kunnen doen als risico. Dus er komt nog wel wat op ons af. Maar we zijn toch blij met deze begroting om die uitgangspunten die we neerleggen en we hopen ook dat dat beleid wordt gecontinueerd door de begrotingen heen. Namelijk die opslag voor toekomstige investeringen met duidelijke doelen, niet onnodig betalen voor rente door geld te lenen op dat moment, gelijkmatig ontwikkeling van de belastingtarieven, zodat ook op lange termijn een duurzame balans ontstaat tussen opgaven, kosten, opbrengsten en de schuldpositie. Wij vinden dat gewoon goed beleid. Wat ik wel erken is wat er al genoemd is over de vervuiler betaalt en het debatteren over de kosten toedeling. Ik hoop ook dat we dat debat echt kunnen voeren en ook bijvoorbeeld dat onderzoek over het Waterspoor verder kunnen uitdiepen, omdat daar eigenlijk ook dat uitgangspunt daarachter zit van: de vervuiler betaalt. Dus dat vinden we belangrijk in ieder geval. Verder noemde Ongebouwd nog even de rivierkreeft, dat vindt onze fractie ook belangrijk met de burgers in het gebied. Tenslotte zijn we ook benieuwd naar de impact die al die woningbouw heeft ook op onze financiële huishouding en hoe dat dan geprojecteerd wordt. Daar is volgens ons ook nog wel wat extra aandacht voor nodig. Voor nu was dit een beetje beschouwend en niet zo vragend, maar ik wilde wel even aangeven waar dan onze accenten liggen en dat we in ieder geval onderschrijven wat de uitgangspunten zijn van deze begroting en dat ook voor naar de toekomst toe belangrijk is.

De voorzitter: Dank voor uw bijdrage in de eerste termijn, de heer Lont. De heer Jansen, CDA, gaat u gang.

De heer Jansen: Dank u wel, voorzitter. Allereerst ligt er een mooie begroting voor ons, complimenten namens het CDA voor het opstellen van deze begroting. Het ziet er goed uit. Een kleine opmerking: in de begroting staan een aantal foto's ter illustratie, maar we missen eigenlijk een kaartje van Delfland. Ik vind wel dat als jij

dan zo'n belangrijk stuk publiceert, dat je dan in ieder geval moet laten zien welk gebied je dan bestrijkt en wat je dan eventueel in dat gebied wil doen. Dus ... Maar op zich complimenten voor zoals het eruitziet. Ook dank voor het beantwoorden van de vragen. Dan kom ik op een aantal inhoudelijke punten. Wij zien in deze begroting dat er een goed financieel beleid wordt gevoerd. Dat daardoor ook ... Dat hebben we heel duidelijk en daar zijn we ook blij mee. Dat zie je heel duidelijk, waarom de lasten moeten stijgen om toch vooruitlopend op extra investeringen die we in de komende jaren moeten doen. De opgaven voor ons zijn erg groot, om die alvast te dekken en daar ook vast op vooruit te lopen. De netto schuldquote en de ontwikkeling daarvan dat stemt ons zeer met genoeg, aangezien die 250 procent dat we daar gewoon toch echt onder blijven. Ook op sprongsgewijze verhogingen van de tarieven, dat die ook worden voorkomen op deze manier. Wat ons wel zorgen baart dat is dat investeringen toch weer iets achterblijven. We zouden willen benadrukken: blijf investeren en doe de belangrijkste investeringen, omdat je dan ... Anders kom je daar later ... Dubbel en dwars komt dat terug. Ik wil nog een aantal andere punten ook even noemen. Ten aanzien van waterkwaliteit zijn we zeer blij dat nu met deze nieuwe coalitie en met ook de nieuwe portefeuillehouder dat we nu risico gestuurd gaan handhaven. We hopen dan ook inderdaad dat we eindelijk die extra stap kunnen zetten om echt het aantal overschrijdingen van de waterkwaliteit, ook met stoffen die al jarenlang verboden zijn, dat we dat eindelijk kunnen terugdraaien. Dus we hopen dat daar inderdaad gewoon de komende jaren echt resultaten geboekt worden. Ook voor waterkwaliteit. Dan kom ik even terug op mijn collega van de AWP, de heer Heijboer, ten aanzien van het vaarvignet. Ik heb al eerder aangegeven dat het CDA een groot voorstander is van de herinvoering van het vaarvignet omdat 60 procent van de mensen toch eigenlijk te hard vaart. Dat is door handhaving zelf geconstateerd. Het is wat mij betreft is het ook niet een kwestie zo van: of we gaan een vaarvignet invoeren of we gaan de ...

De voorzitter: Een momentje, ik zie een interruptie van de heer Heijboer. Een momentje, de heer Heijboer heeft een interruptie, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Mijnheer Jansen, ik zou graag aan u vragen van waar die cijfers van 60 procent te hard van op gestoeld zijn. Want als VV hebben we ze nooit ingezien, ze zijn ook nooit gepubliceerd geweest en niemand weet ervan. Dus dan zou ik graag willen weten: waar kunnen we die vinden? Want nu komt u met informatie die ons onbekend is en we kunnen daar niet op reageren. Dat vind ik eigenlijk een beetje vervelend. Ik heb u er ook per mail om gevraagd, maar dat hebt u misschien nog niet gezien. Als tweede zou ik willen reageren dat de Agentschap Telecom heeft een dergelijke registratie voor marifonen, per registratie zou dat kostendekkend zijn, zeggen zij, voor 50 euro. Dat vind ik best een hoog bedrag om alleen maar een administratie in stand te houden en dan hou je er als Delfland nog niks aan over.

De voorzitter: Wat is uw vraag, heer Heijboer?

De heer Heijboer: Mijn vraag is of de heer Jansen beseft dat het heel duur is om zo'n registratiesysteem op te zetten en te onderhouden en dat je dan heel veel geld aan moet vragen om uit de kosten te komen. Dan is de vraag of het dan helpt voor de doelen die je gesteld hebt. Dus helpt het dan tegen te snel varen? Helpt het dan tegen vertroebeling? Helpt het tegen wat dan? Geluidsoverlast? Dus dat is mijn vraag ...

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Heijboer: Wat helpt een dure vaarvergunning nou voor Delfland?

De voorzitter: De heer Jansen, wilt u erop reageren?

De heer Jansen: Natuurlijk wil ik erop reageren. Ik heb uw mail inderdaad gisteren gezien, toen dacht ik: ik zie de heer Heijboer morgen, dus dan ga ik hem in ieder geval even uitleggen. Maar goed, het kan ook ... De cijfers die komen gewoon van ons eigen handhavingsteam, die hebben dat gewoon aan mij medegedeeld. Dus die komen gewoon vanuit de handhaving binnen Delfland die, 60 procent. Ik moet wel zeggen: het is deels gestoeld, heb ik begrepen, op telling, maar ook deels op gewoon op een schatting. Want ze kunnen natuurlijk niet ... De handhaving is vrij beperkt op het water, dus ze hebben het puur alleen gedaan op wat ze zien en wat ze hebben geteld. Tweede vraag over: helpt het nou echt? Dat weet ik ook niet. Ik heb wel het vermoeden dat het wel helpt, maar daarom ben ik ook zo blij dat er in komend jaar een onderzoek naar gedaan wordt naar de effectiviteit en of we inderdaad dit gaan ... Of het inderdaad zinvol is om dit in te voeren. Dus ik ben daar heel blij mee en ik ben ook ... Wacht ook met smart op de resultaten daarvan. Als het gaat om kostendekkendheid, daar vroeg u ook iets over. Destijds was het vaarvignet gewoon kostendekkend en het is ook niet afgeschaft omdat het niet kostendekkend was, maar het is afgeschaft om de regeldruk te verminderen. Maar misschien zitten we er nu al anders in, het is inmiddels al acht jaar later. Ik ga verder met mijn vragen. Ik had een vraag over het zuiveren en over de waterketen. Ten aanzien van de Groote Lucht had ik een technische vraag stelt over inderdaad: neemt u ook mee in die investeringen de aansluiting op de waterharmonica en de zoetwaterfabriek? Daar kreeg ik een antwoord op wat mij enigszins hoopvol stemde, namelijk dat er onderzocht gaat worden hoe ze een plaats krijgen in die nieuwe Groote Lucht. Ik kan me voorstellen dat u nog niet helemaal precies weet hoe dat gaat gebeuren, maar ik zou graag wel de toezegging willen hebben of in ieder geval de vraag of u in ieder geval ervan uitgaat dat ze worden meegenomen. Dat het streven is om gewoon de zoetwaterfabriek en de waterharmonica gewoon aan te sluiten op de nieuwe Groote Lucht. Dat is mijn vraag. Als laatste nog even over het algemeen over de water en bodem sturend we zijn erg blij dat dat nu ook inderdaad binnen de begroting ook inderdaad nadrukkelijk wordt benoemd. Ik ben het geheel eens met PvdA, met mevrouw Zandstra, dat we daar best wel stellig mogen zijn. Ik denk dat het ook een trendbreuk is dat we daar ook nu ook echt gewoon stellig in zullen zijn. Ik heb er het volste vertrouwen in dat het college, ook naar aanleiding ook van de motie die we als gehele VV hebben aangenomen vorige periode, daar ook echt een stellige rol en een standvastig standpunt in gaat nemen. Dat waren mijn punten.

De voorzitter: Dank u wel, heer Jansen, CDA. De heer Vuijk, VVD, gaat uw gang.

De heer Vuijk: Voorzitter, dank u wel. Laat ik beginnen met dat VVD zich aansluit bij de andere fracties die de organisatie bedankt hebben, zowel de organisatie als de portefeuillehouders voor deze begroting en het vele werk dat zij daarin hebben gestoken. Ander puntje: het CDA merkte net op dat er geen kaartje van het gebied in de begroting is opgenomen, dat is dat is weliswaar een detail, maar ik vind het wel een goed en informatief punt. Het CDA legt voor de VVD eigenlijk de bal op de stip klaar, want wij hadden eerder opgemerkt dat in financiële stukken niet de totale omvang van de begroting was opgenomen. Dat is nu wel het geval, daar staat nu gewoon een getal. Dat vind ik buitengewoon informatief, daar heb ik destijds naar gezocht en nu kon ik het gewoon vinden. Complimenten daarvoor, voorzitter. Wel een oproep aan de portefeuillehouder om als u in het vervolg een kaartje opneemt, dan niet vergeet om dat totale bedrag weer opnieuw op te nemen. Dat zou ik wel mooi vinden, dat er niet het één wordt ingeruild voor het ander. Voorzitter, iets over de inhoud. VVD is niet voor een stijging van de belastingen. Laat ik dat maar vast gezegd hebben, dan kan daar geen misverstand over bestaan. Ik heb ook andere fracties daarover gehoord, wij scharen ons in dat rijtje en ik kom er verderop in mijn bijdrage nog even op terug. VVD heeft met belangstelling, maar ook met instemming kennisgenomen van het voorstel voor de begroting voor komend jaar. Er ligt een ambitieuze begroting met een omvang van 285 miljoen euro, met als thema trendbreuk extra geld voor waterkwaliteit. Met die 285 miljoen euro onderhouden we onze dijken, handhaven we het waterpeil en zorgen voor schoon water. Ik constateer: niet goedkoop, wel noodzakelijk. VVD had over de begroting technische vragen gesteld, maar die vragen zijn door

college deels als politieke vragen gekwalificeerd. Dat is met meer vragen gebeurt, ook bij onze vragen. We zullen die vragen dus hier nog een keertje herhalen, dan kan de portefeuillehouder er nog eens vanuit een politieke invalshoek op reageren. Eerst iets anders, voorzitter. In de commissie BVO van 4 september is bij de behandeling van de bestuursrapportage 23 door de VVD gesproken over methode Duisenberg. Duisenberg is voormalig lid van de Tweede Kamer, is nu president van de Algemene Rekenkamer en het gaat eigenlijk hier over ons sterkste recht als volksvertegenwoordigers, namelijk ons budgetrecht. We zouden iets kunnen leren van deze methodiek die gaat over de behandeling en controle van begroting, jaarrekening, bestuursrapportages en ook specifiek grote projecten, zoals onze dure nieuwe waterzuivering bij Vlaardingen. Ik merk het apart hier op omdat ik gisteren hoorde dat er ook vragen over gesteld worden en sommige leden zich afvroegen van hoe wij daar als VV nou echt goed zicht op kunnen houden. Het is een heel complex project, gaat om grote bedragen en we kunnen dat niet allemaal even goed volgen. Daar zouden rapporteurs een rol in kunnen spelen. Toepassing van de methode Duisenberg zou kunnen leiden tot meer inhoudelijke betrokkenheid van de Verenigde Vergadering en tot versterking van dat hoogste recht van ons van dat budgetrecht. Voorzitter, hoe werkt het? Als een begroting uitkomt, worden uit de VV of uit BVO-rapporteurs benoemd. Om het objectief te houden, kan ervoor gekozen worden leden van de coalitie en de oppositie te betrekken. Vervolgens analyseren zij samen met ambtelijke ondersteuning de begroting, doen zij aan de hand van een standaard vragenlijstje Over doelen, prestaties en middelen. De bevinding van de rapporteurs worden daarna gedeeld met de andere leden en zij bereiden met elkaar de vragen voor die aan de portefeuillehouder gesteld kunnen worden ter verbetering van de documenten en van het beleid. De kracht van de methode is het apolitieke karakter, dat wil zeggen dat de conclusies geen waardeoordelen bevatten over het beleid zelf, maar slechts concluderen of de doelen wel of niet zijn gehaald en op wat voor manier en wat het heeft gekost. VVD had andere fracties uitgenodigd om met ambtelijke ondersteuning dit idee verder uit te werken en te komen tot praktische werkafspraken. Door de portefeuillehouder Financiën was aangegeven dat het goed zou zijn om op een gestructureerde wijze naar de cijfers van Delfland te kijken en daarbij heeft de portefeuillehouder de toezegging gedaan. Leden van de commissie BVO zouden worden uitgenodigd om hierover van gedachten te wisselen. Dat is ook gebeurd. Leden Dijkshoorn, Jansen en ikzelf hebben in een digitale bespreking op 7 november afgesproken de werkwijze van Duisenberg nader uit te werken en in het voorjaar voor te leggen aan de commissie. De voorzitter dankt met name ook de portefeuillehouder voor zijn welwillende en meewerkende opstelling die wij hier zien. Voorzitter, dan mijn eerste vraag, een typische VVD vraag, namelijk over de lastenstijging. College presenteert op pagina 50 een gemiddelde lastenstijging van 7 procent. College rechtvaardigt de lastenstijging door te wijzen op de aankomende grote investering en ontwikkeling van de kosten voor het watersysteembeheer en het zuiveringsbeheer. De VVD meent uit de cijfers van de Unie van Waterschappen echter op te maken dat zowel de lastendruk als de ontwikkeling van de lastendruk in Delfland hoger is dan bij andere waterschappen. Kan de portefeuillehouder toelichten wat de lastendruk en de ontwikkeling van de ... Wat de ontwikkeling van die lastendruk in Delfland is? Waarom die ongunstig lijkt af te wijken van andere waterschappen? En hoe die lastendruk en ontwikkeling van die lastendruk beheerst kan worden? Voorzitter, graag een reactie van de portefeuillehouder. Voorzitter, een vraag die wat dieper ingaat op de financiële systematiek, het treasury statuut. Er werden eerder hier al vragen gesteld door collega's over rente en leningen, dat is precies waar dit treasury statuut ook over gaat. College kondigt aan het treasury statuut te gaan herzien. De VVD meent te lezen dat de reden van die herziening ligt in de aflossing van bestaande leningen en de aankomende grote investeringsopgave. Een treasury statuut is de beleidsmatige infrastructuur van de treasury functie, vastgelegd in uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Voor de VVD lastig te volgen onderwerpen. Kan de portefeuillehouder toelichten wat de beoogde aanpassingen zijn, waarom die aanpassingen nodig zijn en hoe, ik vind met name die laatste vraag het belangrijkste, voorzitter, de VV volgend jaar vroegtijdig meegenomen kan worden in de context van die aanpassingen om een adequate politieke behandeling mogelijk te maken. Graag een reactie van de

portefeuillehouder. Ik kom op mijn laatste vraag. College presenteert een dalende netto schuldquote van 184 procent, die na 2026 weer gaat oplopen. VVD meent op grond van cijfers van de Unie van Waterschappen te constateren dat het kengetal lager, in de betekenis van beter, is dan gemiddeld. Kan de portefeuillehouder toelichten wat de oorzaak van deze ontwikkeling van de netto schuldquote is, waarom Delfland afwijkt van de landelijke trend en hoe de portefeuillehouder deze voor ons gunstige ontwikkeling in het kader van degelijk financieel beheer ook in de toekomst voorziet vol te houden. Voorzitter, graag een reactie van de portefeuillehouder. Tot zover mijn inbreng, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Vuijk, VVD. Mijnheer Vissers, Water Natuurlijk, gaat uw gang.

De heer Vissers: Dank u, voorzitter. Er is al enkele malen de term trendbreuk gevallen en dan met name gekoppeld aan de waterkwaliteit. Laat ik namens mijn fractie zeggen dat ze juist blij zijn dat er heel veel zaken die in de vorige periode zijn ingezet juist voortgezet worden en versterkt voortgezet. Als u dat een trendbreuk wil noemen, dan nog gun ik u dat. Maar wij constateren met genoegen dat heel veel ambities en dat geldt ook op vlak van duurzaamheid, klimaatadaptatie, dat die ook door dit college worden voortgezet. Dus daarvoor zeker de complimenten van Water Natuurlijk, waarbij we uiteraard in de diverse vakcommissies ... Dat is ook dinsdag gebeurd, waar het ging om de invulling van het extra geld voor waternatuur, dat dat op dit moment toch eigenlijk moeilijk zeggen is waar het exact in geïnvesteerd moet worden om voor het hoogste effect dat er wensen overblijven. Hetzelfde geld voor wensen over de uitvoering van de aanbeveling van de rekeningcommissie over het baggerbeleid. Maar in hoofdlijnen inhoudelijk een begroting waar wij ons zeker in kunnen vinden. Maar we hebben wel een andere zorg en die is ook door andere fracties al naar voren gebracht. Want er is een andere trendbreuk die niet zo heel erg in de communicatie naar voren komt en dat is de trendbreuk op de tarieven. Daarmee zeg ik nog niet de duiding daarvan, maar in het vorige coalitieakkoord of het bestuursakkoord, het VV brede akkoord, was een van de hoekpunten: zo gematigd mogen ontwikkeling van tarieven. Een van de andere punten was de ambities. Wij zaten als Water Natuurlijk aan de hoek van ... De ambities moeten in elk vol goed gefinancierd zijn. De toenmalig grootste partij was er erg kien op dat we dat zouden doen tegen een zo laag mogelijk kost voor de burgers. Dan valt toch wel op, mijn linkerbuurman heeft zijn invulling ook al aangegeven en er zijn nog wat opmerkingen gemaakt, maar dat als je nu naar tabel kijkt en dan beperk ik me even tot de zuiveringsheffing, dan zie je dat ten opzichte van 2022 in zes jaar tijd het tarief met 50 procent omhooggaat per vervuilingseenheid. Dat vinden wij toch een lastige zaak, gecombineerd met ons eindeloos pleidooi om dat nou een keer niet zo plat te doen. Als je bij een volgend agendapunt ziet hoe gedifferentieerd de vervuilingseenheden en de zuiveringsheffing berekend wordt voor bedrijven, dan horen wij hier eigenlijk al sinds 2016 dat het te ingewikkeld is om burgers gedifferentieerd een rekening te sturen. Natuurlijk niet per halve kuub water die gebruikt wordt, maar dat handelingsperspectief voor de burgers dat mist nog steeds. Dus dat betekent dat als ik even naar de begroting kijk, dan is ongeveer door de oogharen heen de helft van de tariefstijging noodzakelijk vanwege inflatie gestegen kosten en ook de gestegen personeel en organisatiekosten. Is logisch dat je die ... Er is ook een poging gedaan om kosten ook te beheersen, maar het saldo daarvan dat je dat door moet berekenen in je tarieven. Dat is namelijk de enige manier waarop wij als Delfland aan ons geld kunnen komen. De andere helft, grofweg, is het vullen van de spaarpot. Enkele andere fracties hebben ook al gezegd dat het heel verstandig kan zijn om je spaarpot te vullen voor toekomstige uitgaven waarvan je weet dat ze eraan gaan komen, ook als je niet precies weet hoe groot ze zullen zijn. Dan zitten er ook nog wel een paar onzekerheden in deze begroting, niet in de begroting 2024, maar we sparen ook voor latere jaren. Maar er staat ergens ook een verwijzing dat de investering in de nieuwe waterweg die er mogelijk het komende decennium aankomt, dat die nog niet meegenomen is. Dus mogelijk moeten daar de spaarpotten uiteindelijk ook weer voller voor gemaakt worden en we moeten ook nog meer betalen voor de handback van de Harnaspolder. Wat daar wel enigszins opvalt, dat is dat wij

kennelijk betalen voor de investeringen die Delfland doet, om vervolgens zelf de eerste vijf jaar na de handback niet te hoeven investeren. Maar dan betalen we ze linksom of rechtsom toch gewoon zelf? Dus rondom de zuiveringen zijn flinke kosten, ook nu al, want dat heeft ook te maken met de energieopslag. Waarvan het mij wat verbaasd dat als je de energietarieven wat door je ooghaars bekijkt, een verlaging terug van 15 naar 13 euro niet helemaal de trend is van de energiekosten zoals ze zijn ten opzichte van de enorme stijgingen die we vorig jaar hadden. Dus ook daarvan ... Dat is ook wel een vraag aan de portefeuillehouders: is dat niet voor een groot deel niet zozeer een energieopslag maar een opslag voor de hoge kosten die Delfland doorberekent? Ik neem aan dat er op dit moment nog niks gezegd kan worden over de arbitrage die daarover is, maar dat is wel een belangrijk punt. Want alles wat we redelijkerwijs of onredelijkerwijs aan Delfland moeten betalen, moeten wij weer bij de burgers neerleggen. Als Water Natuurlijk zijn we het best eens met het feit dat je voor dat soort belangrijke investeringen, want we hebben goede zuiveringen nodig, dat je daarvoor ook een spaarpot aanlegt. Maar we vinden het wel erg moeilijk dat wij sparen bij mensen die zelf geen spaarpot hebben, die zelf een lege spaarpot hebben. Dus wij zijn het sowieso eens met het pleidooi van de Partij van de Arbeid om goed te kijken naar toch weer de kwijtscheldingsregeling. Die is ooit afgeschaft in 2015, 2019, met daarbij direct een motie: de vervuiler betaalt, om te onderzoeken. Want als we dan die kwijtschelding afschaffen, dat mensen dan een andere mogelijkheid hebben dan puur hun inkomen om invloed hebben op de hoogte van hun zuiveringsheffing. Dat is linksom of rechtsom nog steeds niet tot een resultaat gekomen. Het doet me een genoegen om enkele fracties vanuit de coalitie ook te horen spreken over het onderzoeken daarvan. Het is irreëel, dat snappen wij ook om dat nu nog voor 2024 in te voeren. Maar wij doen wel een heel stevig pleidooi om echt met elkaar af te spreken dat we niet gaan onderzoeken of, maar hoe die invoering per begroting 2025 gestalte kan krijgen. Wij neigen er eigenlijk naar, er zijn grafiekjes en tarieven op welk moment je gaat sparen voor de toekomstige investeringen, om toch met een voorstel te komen om eigenlijk pas te gaan sparen voor die grote investeringen gelijktijdig met het invoeren van een gedifferentieerde heffing. Zodat mensen ook zelf invloed kunnen hebben hoe groot de aanslag op hun spaarpot is voor de spaarpot van Delfland. Daar zou ik het voor de eerste termijn bij willen laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, heer Vissers, Water Natuurlijk. Dan wil ik u bedanken voor de eerste termijn deze rond. Wie van de portefeuillehouders wil het spits afbijten? Wie kan ik het woord geven?

De heer Van Boxmeer: Dan doe ik dat.

De voorzitter: De heer Van Boxmeer, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Ik heb de vragen gebundeld naar vijf categorieën: KRW, algemeen, biologisch, chemisch en vaarrecreatie. Ik zal het punt gewijd aflopen. De Partij van de Dieren vroeg: zijn we KRW-proof? Ik denk dat het feit dat wij zoveel extra investeren in waterkwaliteit al aangeeft dat we ons daar zorgen over maken en dat het risico er is dat we het zelfs met deze invulling niet gaan halen. BvNL, KRW-doelen leidend en u voelt zich daarin niet prettig. De KRW is vastgesteld in 2000, we zitten nu in 2023. Eigenlijk hebben we in het coalitieakkoord gezegd: we gaan voor schoon, gezond en levend water. Zonder de KRW hadden we ook onze uitdagingen rondom PFAS, pesticiden, nutriënten, verzuring van het water. Dus hoewel ik me een bepaalde houding ten opzichte van Europa kan voorstellen, is het feit dat we de KRW-regeling niet zouden hebben, dat de uitdagingen nog net zo groot zijn. Dan algemeen, dat is eigenlijk het pleidooi van de PvdA. Geef meer geld uit. Ik moet zeggen, dat klinkt als muziek in de oren. Het is zo dat wij in de coalitie hebben besproken dat we in de exploitatie stijgen met 3 miljoen voor het treffen van allerlei maatregelen. Die 2,6 wordt eigenlijk ingegeven. Waarom niet 3 miljoen maar waarom 2,6? Omdat we nog twee onderwerpen nader uit moeten werken en omdat vacatures spijtig genoeg niet per 1 januari vervuld zullen zijn. Dus we gaan de ambitie aan

van 2,6 en ik hou uw oproep in mijn achterzak. Dan een aantal opmerkingen rondom biologie, de biologische zaken. We hebben al het antwoord gegeven rondom biodiversiteit. De andere was rivierkreeften. Ik zou zeggen: dank voor de oproep, we hebben hem op zich behandeld, het pad wat we willen aflopen in de commissie Waterkwaliteit en Waterkwantiteit. Afhankelijk van de conclusies die we daar in het besluitvormende gedeelte gaan doen, gaan we aan de slag in 2024. Herstel. Dan hebben we ook nog de vraag van PvdA rondom fauna uitreedplekken, die stond op dit moment niet bij ons in de lijst. Als het gaat over realiseren van die plekken in projecten is dat in mijn beleving geen probleem. Als het gaat over een onderzoek, dat is andere koek. Dan zult u daar later terug moeten komen met waar u dan precies op doelt.

De voorzitter: De heer Van Boxmeer, momentje, interruptie van mevrouw Zandstra. Gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, aan het einde van de vorige periode hebben we met onder andere Partij voor de Dieren en de toenmalige Hoogheemraad gewerkt aan een soort van folder. Die is ook gedeeld met de hele VV. Wat hebben we gezegd: die folder zouden we kunnen gebruiken om ook andere waterschappen te motiveren om dit onderwerp aan te melden voor op de onderzoekslijst om met alle waterschappen samen aan te gaan pakken. Ik hoop dus eigenlijk dat die folder zijn werk doet, dat die ook nog verspreid wordt en dat er volgend jaar dus wellicht meerdere waterschappen zijn die zeggen: laten we nou onderzoek doen naar: wat is een goede fauna uitreedplaats. Dan zou ik graag willen dat ook bij Delfland er een mogelijkheid is om aan het onderzoek mee te doen. Niet dat ik dan opnieuw daar budget voor moet reserveren, maar dat dat gewoon dus wel dan past in de lopende begroting. Dat zou niet om een groot bedrag moeten gaan, maar wel moeten zien als aansporing om te zorgen dat we daar op nationaal niveau beter onderzoek naar doen, zodat we ook de resultaten daarvan hier in Delfland kunnen benutten.

De voorzitter: Wilt u erop reageren, heer Van Boxmeer?

De heer Van Boxmeer: Mij lijkt de volgtijdelijkheid van een voorstel voor vervolgonderzoek en dan budget beschikbaar stellen een hele logische.

De voorzitter: Vervolg uw betoog, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Dan komen we uit bij de opmerking rondom de chemie. Dan begin ik even met de opmerking, want ook het CDA heeft voor mij de bal in de lucht gegooit, die gaf namelijk complimenten voor het risico gestuurd optreden. Dat compliment gaat volledig door naar mijn voorganger die dat ingezet heeft en de vruchten plukken we daar nu van. Dan waren de vragen vanuit het AWP: de glastuinbouw. Daar is een uitdaging. Ik denk dat dat voor iedereen duidelijk is. U mag gewasbeschermingsmiddelen gebruiken, maar zodra het in de sloot ligt, heet het een pesticide. Het vervelende daarvan is dat wij degenen zijn die dat vaststellen. Terwijl aan de voorkant een hele keten van actoren activiteiten uitvoert rondom het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Meer handhaving is dan een, laten we zeggen, handelingsperspectief. Wij hebben drie extra fte in de begroting staan. Eén daarvan is een handhaver. Die twee anderen zijn misschien net zo belangrijk, omdat we graag willen hebben dat handhavers handhaven en niet hun tijd verdoen met activiteiten anders dan handhaven. Daarmee geven we in ieder geval invulling in het gedeelte rondom de handhaving, maar daar wordt het probleem niet volledig mee opgelost. Wij hebben ook zaken rondom de watercoach ingezet en ik denk dat u de komende tijd nog vaker meldingen van ons ziet zoals u dat ook heeft gezien met de brief aan de commissie: het college toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Dan maakt u een verwijzing naar de vaarrecreatie. De heer Janssen van het CDA heeft eigenlijk al het antwoord gegeven. We zitten hier in de en en en-optie. Dus ook medicijnen, ook vaarrecreatie en de glastuinbouw

hebben onze aandacht, want we hebben gezegd: we gaan het aanpakken bij de bron. Al die drie categorieën behoren tot een bron. Dan is er een draagkrachtonderzoek vanuit de provincie...

De heer Heijboer: We hebben een vraag over ... Sorry.

De voorzitter: De heer Heijboer, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Een vraag. We weten dat er natuurlijk met de glastuinbouw heel veel gesproken is. Dus even verduidelijking: wie gaat dan die extra handhaving betalen? Zijn dat de burgers, het gewone budget, of extra heffing? Dus dat was even de vraag.

De voorzitter: Mijnheer Van Boxmeer, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Ik denk dat de vervuiler in een zekere zin betaald, want zodra we iemand hebben kunnen pakken, dan krijgt hij een boete en daar betaalt hij mee. Het is allesbehalve kostendekkend. Datzelfde geldt overigens voor heel veel andere vervuilers. Ik denk waar u op doelt is: zou het perspectief niet zo moeten veranderen dat het niet zo is dat wij aan de sloot staan en dan op zoek moeten gaan naar degene die het gedaan heeft, maar dat in de hele keten alle schakels hun verantwoordelijkheid nemen? Ik denk dat als u in de begroting kijkt ... Niet ik denk, u kunt in de begroting kijken dat wij voor wat betreft de emissies gezegd hebben dat wij in deze lopende periode ons richten op het afsprakenkader emissieloze kas en dat wij tegelijkertijd een ander perspectief gaan ontwikkelen. Waarbij de nul emissie en het niet afwentelen van kosten, u noemt de kosten: de vervuiler betaalt, gaan ontwikkelen. Maar in het huidige set is dat nog niet zo. Anders dan dat als we kunnen pakken, dat u dan een boete krijgt. Daar wil ik nog even zeggen: ik pak niemand. Dat doet dan de mensen van ...

De heer Vissers: Voorzitter, ik dacht al even dat er dreigementen ...

De voorzitter: De heer Vissers, u wilt het woord? U wilt het woord, heer Vissers? U wilt het woord?

De heer Vissers: Nee.

De voorzitter: Geen woord? Oké.

De heer Van Boxmeer: Dit was een geweldloze opmerking, hoewel die ...

De voorzitter: Uw volgende beantwoording, mijnheer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Dank u. dan rondom vaarrecreatie. Het is niet voor niks dat wij vooroevers plaatsen voor onze ... Natuurvriendelijke oevers. Dus wij maken ons zorgen over de vaarrecreatie en het effect daarvan op onze natuurvriendelijke oevers. Dat wil niet zeggen dat we tegen vaarrecreatie zijn, we zijn tegen de combinatie van vaarrecreatie en plekken waar wij natte ecologische zones aanleggen. Uw oproep om in gesprek te gaan of in gesprek te zijn met de toervaart. Ik zou zeggen: dat zijn we in een zekere zin. Wij zijn lid van de VWR en zijn op die manier daar aangesloten. Andere vragen die u stelde over de vaarregel komen in het onderzoek naar voren rondom het vaarvignet, wat wij ook benoemd hebben in het coalitieakkoord. Dan heb ik daar die antwoorden mee gegeven. Dan heb ik alleen nog de vraag van Water Natuurlijk waarbij ik eigenlijk wil verwijzen naar de commissievergadering. Waar gaan we het geld in water natuur inzetten? Dat komt in een uitwerking van een plan en zal gericht zijn op overig water.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Boxmeer. Dan geef ik het woord aan de heer Daverveldt, gaat uw gang.

De heer Daverveldt: Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag ingaan op een aantal opmerkingen die gemaakt zijn door mevrouw Dijkshoorn. In de eerste plaats denk ik dat de organisatie het zeer waardeert alle dank die u uitspreekt, want inderdaad, er is een enorme inzet gepleegd anderhalve week geleden om de wateroverlast zoveel mogelijk te beperken. U geeft echter ook aan dat u de organisatie best ingewikkeld vindt en er zit een suggestie in van: hebben we misschien bij wijze van spreken wel de goede allocatie voor mensen, misschien wel te veel mensen? Laat ik het zo zeggen, de opgaven waar Delfland voor staat zijn heel complex en worden met de tijd alleen maar complexer. Ik weet niet precies hoeveel ecologen wij in dienst hebben, maar ik weet wel één ding, dat de ecologen die we in dienst hebben, hebben we nodig. Het kan misschien voor u complex ogen, maar u vraagt ook aan de organisatie om de invloed van Delfland aan te wenden in de diverse samenwerkingen die wij hebben. Dat worden er ook steeds meer als je gaat kijken naar alle plannen die op provinciaal niveau voorbereid worden, ruimtelijke puzzel, ZH-PLG, ga zo maar door. Dat vraagt gewoon veel inzet van de organisatie, moet schaken op heel veel borden. U maakt ook een opmerking: doen we het allemaal wel efficiënt? Ik wil u misschien toch proberen gerust te stellen dat er heel veel aandacht is om efficiëntie te behalen. Ik kan u een voorbeeld geven. In de hele vergunningverlening en toezicht en handhaving worden de applicatie Relieve gebruikt. Dat betekent dat het hele werkproces daaromheen een stuk efficiënter geworden is. We werken ook samen op het gebied van financiën met Schieland en Rijnland, juist om ervoor te zorgen dat we niet allemaal zelf het wiel gaan uitvinden, maar juist de samenwerking opzoeken. Daarnaast is het zo dat we ook heel erg kijken hoe data gedreven werken, hoe we dat ook kunnen gebruiken om nog effectiever te worden. U had een opmerking over aanbesteding, ik kan bevestigen dat waar relevant wij TenderNed gebruiken. Als er, bij wijze van spreken, nu mogelijkheden zijn om dat te gebruiken, zullen we die zeker oppakken. U maakt ook nog een aantal opmerkingen over communicatie. Ik denk zelf dat de communicatie van Delfland echt bezig is om het goede werk wat we doen ook naar buiten te brengen. Mag ik u eraan herinneren: er was laatst een hele mooie opening van het nieuwe gemaal Dijkpolder. Aan dat soort dingen wordt heel veel aandacht besteed. Als u dan terugkomt op de wateroverlast, wij berichten over alles wat we gedaan hebben, maar we zijn ook transparant. Als er eens een keer ergens iets is wat niet helemaal goed gaat, dan zijn we daar ook gewoon eerlijk over. Daar kan ik me in het verleden ook discussies met de VV over herinneren, dat als eens een keer iets niet helemaal gaat zoals je hoopt, dat je daar gewoon eerlijk over bent. Tegelijkertijd, om de negatieve effecten van dat krooshek op te vangen, is er gewoon handmatig heel veel goed werk gezet, zodat de verstoring echt minimaal was. Dus ik ben het helemaal met u eens dat Delfland het wiel niet moet uitvinden en moet samenwerken. Ik hoop dat ik hiermee enige zorg heb kunnen wegnemen. Mevrouw Zandstra, u vroeg zich af over de loonstijging van vier procent. Dat is inderdaad op het moment dat de begroting gemaakt werd onze beste inschatting. Ik heb vanmorgen een vergadering bijgewoond van de Vereniging voor Werkgevers voor Waterschappen en ik heb ook het idee dat met deze vier procent wij zo'n beetje in het midden zitten van de bandbreedte van wat andere waterschappen gedaan hebben. Tenslotte, misschien willen andere collega's er ook nog iets over zeggen, maar u zegt terecht dat wij het water en bodemsturend principe dat we dat moeten omarmen en stelling nemen en bij wijze van spreken ook risico durven nemen. Ik denk dat we dat ook doen. Een van de dingen die ik kan zeggen: helaas is het zo dat water en bodembesturend op dit moment nog helemaal niet wettelijk verankerd is. Daarom heeft u misschien gezien dat ik in een video recentelijk ook nog eens een keer heel duidelijk gemaakt hebt dat wij als Delfland graag zouden willen zien dat dat soort dingen inderdaad ook een stevige wettelijke verankering krijgen. Ik denk dat ik daarmee de vragen beantwoord heb die u hier ...

De voorzitter: Een momentje, de heer Daverveldt, ik zie een interruptie van mevrouw Zandstra, Partij van de Arbeid. Gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, dank. Nog even terug op die cao-stijging. U zegt: ik denk dat we in het midden zitten van waar ook andere waterschappen zitten. Tegelijkertijd gaat die cao bij gemeenten, wat toch een indicator zou kunnen zijn, met 6 procent omhoog. Is dat dan toch geen reden om te zeggen: misschien hebben we dat hier iets te laag ingeschat?

De voorzitter: Mijnheer Daverveldt, gaat uw gang.

De heer Daverveldt: Mijnheer de voorzitter, laat ik het zo zeggen, je moet oppassen met een directe vergelijking, want je moet ook gaan kijken naar benchmarking et cetera. Dan kom ik toch weer bij het punt dat wij denken: als je alles in ogenschouw neemt, dat die 4 procent de beste schatting is. Wat het uiteindelijk gaat worden, dat is inderdaad even afwachten. Maar we moeten het op dit moment met deze schatting doen.

De voorzitter: Dank u wel. Vervolg uw beantwoording. Was u klaar?

De heer Daverveldt: Ik was klaar.

De voorzitter: De heer Ouwendijk, geef u graag het woord. Excuus. Mijnheer Tieman, gaat uw gang.

De heer Tieman: Met betrekking tot de vraag: hoeveel zoet water gaan we eigenlijk creëren met de water harmonica en zetten we dat al op de nieuwe zuivering? Dat is eigenlijk iets wat ik ook al in de commissies heb gezegd. We hebben daar met Rijkswaterstaat in het verleden afspraken over gemaakt voor het project Schoon, dat heeft geen doorgang kunnen vinden in verband met de gekozen technologie en ook de nieuwbouwplannen die inmiddels in het verschiep liggen. Dus wat dat betreft, als wij zo meteen een discussie gaan krijgen van: welke toepassingen gaan wij implementeren? Dan heb je een basisscenario: wat is het wettelijk minimum? Ik heb eigenlijk al aangegeven dat het mij heel erg logisch lijkt om daar al zoetwater in op te nemen. De vraag is dan nog wel: hoeveel zoetwater? Is dat eigenlijk voor de Krabbenplas? Waar we dat via de harmonica gaan doorvoeren. Of gaan we daar veel meer ambitie in neerzetten? Dat zou onderdeel zijn van discussie wat we allemaal gaan bouwen. Daar hebben we het over gehad in de commissie gisteren, dus die commissie wordt daar ook helemaal op meegenomen en de VV. Dus dat is even mijn antwoord ten aanzien van: we nemen het mee in de ontwerpschetsen, maar we kunnen nog veel meer mee gaan nemen. Daar zal wel een keuze over gemaakt moeten worden. Maar gelet op de eerdere afspraken met het Rijk, lijkt het mij logisch dat we daar ook een zoetwaterfabriek aspect in neer gaan zetten en mee gaan nemen. Ten aanzien van de energietarieven die de heer Vissers heeft genoemd, de 15 en de 13. Ik heb net nog even de ... wat prijzen bekeken, dat fluctueert nu enorm. We houden dat gewoon goed in de gaten of daar nog een bijstelling voor nodig is op den duur. Maar op dit moment denk ik voor die 2 euro die daartussen zit ... Bijvoorbeeld juli vorig jaar 80 megawattuur, nu zitten we op 55 om en nabij, dat fluctueert op dit moment enorm. Ten aanzien van de arbitrage kan ik melden: daar zijn we op dit moment net begonnen met het proces. Als daar ontwikkelingen zijn, informeer ik u of we daar dan ... hoe we daar beter van kunnen worden of niet.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Tieman. Mevrouw Koop, gaat uw gang.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Ik heb wel een paar opmerkingen genoteerd, maar niet expliciete vragen. Ik hoorde een aantal opmerkingen over de calamiteitenorganisatie, ik onderschrijf de complimenten die zijn gemaakt daarover. Er is heel hard gewerkt, het was kantje boord wil ik niet zeggen, maar de bergingen

die konden het allemaal goed hebben. Maar we gaan natuurlijk dit wel meenemen in de evaluatie om het echt te bezien, moeten we dit ook meenemen in de langetermijnstrategie wateroverlast waarover u op 14 december in een informatieve VV over geïnformeerd wordt. Als je het dan ook hebt over strategie wateroverlast, we hebben van de week de vijfenzeventigste aansluiting gehad met ... Dat begint al behoorlijk impact te hebben op de wateroverlast, maar ook de beschikbaarheid van gietwater. Betreft nu 38.000 kuub, dus dat is al een behoorlijke berging in zijn totaliteit. Als je het dan hebt over een trendbreuk op het gebied van klimaatadaptatie, gaan we nog meer werken op fysieke ingrepen. Dan denken we in de eerste plaats aan de samenwerking met woningcorporaties. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, Mevrouw Koop. Geen vragen vanuit de commissie? Nee. Dan last best, de heer Ouwendijk. Gaat uw gang. Een hele hoop vragen zijn uw kant opgegaan, dus gaat uw gang.

De heer Ouwendijk: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Last best daar zullen we het op het eind wel over oordelen. Er zijn een aantal vragen die bij een aantal mensen terugkomen. Die zal ik proberen in algemene zin te beantwoorden. Daar heb ik een aantal mensen over gehoord, als laatste onder andere de heer Vissers, met betrekking tot gedefinieerd heffen van een zuiveringsheffing. Dat klinkt heel sympathiek, maar de Waterschapswet is daar gewoon heel duidelijk over. Al het vuil wat afgevoerd wordt, al het rioolwater wat afgevoerd wordt vanuit een woning, gaat op basis van één of drie vervuilingseenheden. Daar zul je de wet voor aan moeten passen als je dat anders zou willen doen. Dan nog even met betrekking tot heffen naar aanleiding van watersport in het algemeen. Dat is ook iets wat we hoorden. Daar hebben we een onderzoek voor toegezegd, dat betekent dat we letterlijk zullen onderzoeken of het toepasbaar is. Ik wil daar wel een paar winstwaarschuwingen voor afgeven aan de voorkant. Ook dat klinkt heel sympathiek. Er zijn in Nederland eenentwintig waterschappen en ik weet dat Delfland een heel innovatief waterschap is en al het mogelijke zal doen om dat soort regelingen in te voeren, maar het feit dat zo'n regelingen nog niet is, dat is natuurlijk ook een teken aan de wand. Maar wij komen daar in de loop van het jaar op terug.

De heer Janssen: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Janssen, gaat uw gang.

De heer Janssen: Ik wil even terugkomen op de wettelijke grondslag van het heffen van de zuiveringsheffing. Dat is voor zover ik weet, ik ben geen jurist, die zit naast mij, maar is dat het heffen op basis van verbruik wel degelijk wettelijk mogelijk is, alleen het gebeurt niet. Dus het is niet zo volgens mij dat het niet kan wettelijk gezien.

De voorzitter: De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ik ga geen discussie, mijnheer de voorzitter, over wat er letterlijk in de wet staat. Ik bedoel, dat kan de heer Janssen zelf nalezen. Daar kan ik verder niet op reageren. Dat commentaar laat ik graag voor zijn rekening.

De voorzitter: Ik zie nog een interruptie van de heer Vissers, gaat uw gang

De heer Vissers: Maar dan toch, voorzitter, volgens mij is toepassing van het Waterspoor juist de mogelijkheid om gedifferentieerd te heffen. Ik heb niet gepleit en anderen ook niet voor het buiten de wet treden. Al jarenlang wordt er gewerkt ook aan een herziening van het belastingstelsel. Daar is ook inderdaad die differentiatie van een of drie vervuilingseenheden per huishoudens ook in discussie geweest. Dat zit niet in de

huidige belastingherziening voor zover ik weet. Maar het Waterspoor, ja dat niemand hem toepast, dat zal zo zijn binnen de waterschappen, maar dat betekent niet dat hij niet toepasbaar is. Dat biedt ook volgens onze informatie de mogelijkheid om wel de mensen handelingsperspectief te geven. Dat moet je uitwerken via dat Waterspoor.

De voorzitter: Houdt hem even vast, de heer Janssen. Ik zag ook dat de heer Jansen nog een tweede interruptie wilde doen. Gaat uw gang.

De heer Jansen: Ik sluit me volledig aan bij de heer Visser.

De voorzitter: De heer Ouwendijk, u mag beantwoorden, u mag doorgaan met uw betoog.

De heer Ouwendijk: Ik ga verder met de beantwoording. Dan nog even in het algemeen over de hoogte van de tarieven. Ik ben daar bij de inleiding mee begonnen. Delfland zit, als je kijkt naar de relatieve verhoging, aan de onderkant van de bandbreedte. Ik zou bijna willen zeggen: er is geen waterschap op dit moment wat lagere tarieven vaststelt of een lagere tariefsverhoging vaststelt dan dat Delfland doet. Maar dan loop ik een beetje op de muziek vooruit, want daarvoor moet natuurlijk eerst bij de andere waterschappen ook de begrotingen vastgesteld worden, zodat we dat objectief met zijn allen vast kunnen stellen. Maar met de verhoging an sich ben ik vanuit financieel oogpunt wel tevreden. Met betrekking tot het reserveren in de huidige belastingbedragen voor de zuivering waarin we enigszins proberen in de toekomst gelijkmatige tariefontwikkeling te krijgen ... Het zal voor iedereen duidelijk wezen dat iedere euro die je nu ophaalt, dat die voor lagere kosten zorgt in de toekomst. Niet een-op-een, maar fractioneel lager. Dat zal denk ik wel voor iedereen duidelijk zijn. Je kunt het ook niet doen, dan krijg je in de toekomst een soort van hockeystickeffect. Dan schiet de prijs verderop wel omhoog en dan schiet hij ook verder door. We hebben ook geprobeerd om dat in de documentatie duidelijk te maken. Niemand vindt het leuk als de tarieven omhooggaan, maar als je kijkt naar de uitdagingen waar het waterschap voor staat, niet alleen op het gebied van zuivering, maar ook op het gebied van watersysteembeheer, zullen in de toekomst de tarieven nog verder omhooggaan. Aan ons is het om te zorgen dat we dat op een zo sober mogelijke wijze doen. Dan met betrekking tot de kostentoedeling. Op 1 januari 2025 zou het nieuwe belastingsysteem van start gaan. Daar is nog steeds zicht op. Bij het samenstellen van deze begroting hebben wij gemeend om nu niet voor het laatste stuk die kostentoedeling aan te passen. Maar daarmee te wachten tot het nieuwe belastingsysteem wordt ingevoerd. Is geen andere overweging voor geweest dan deze praktische overweging. Dat betekent dat vanzelfsprekend op het moment dat het nieuwe belastingsysteem ingevoerd wordt voor de begroting van 2025, dat dan ook de kostentoedelingsverordening eerst hier aan de orde moet komen. Dan de opmerking van mevrouw Zandstra met betrekking tot een loket, als het gaat om kwijschelding. Wij nemen als waterschappen binnen RBG zelf het initiatief als iemand in aanmerking komt. Wat op objectieve wijze vastgesteld kon worden omdat de regionale belastinggroep ook over die gegevens beschikt, dan nemen we zelf het initiatief om te zorgen dat die mensen ook op de juiste manier in het systeem terecht komen. Hoe andere overheden dat doen, dat weten we niet. Er zijn privacyregels die zich daartegen verzetten. Zelfs overheden mogen over dit soort zaken niet met elkaar in overleg. Dat klinkt een beetje vreemd, maar dat is nog eenmaal de werkelijkheid die bij de privacywetgeving hoor. De heer Lont die vroeg naar de impact van woningbouw op de financiële huishouding van Delfland. Dat is natuurlijk heel moeilijk aan te geven, maar praktisch is het wel zo dat als er meer wooneenheden in het gebied komen, dat dan ook de belastingopbrengst stijgt. Wij rekenen al sinds jaar en dag met een stijging van 1 procent per jaar van uitbreiding van het woning areaal. Dan de heer Heijboer had een vraag over wat wij de profielen noemen. Waarom dat bedrag van 250.000 euro gebruikt wordt, want het gemiddelde woning bedrag zou hoger liggen. Dat is ongetwijfeld zo, maar de gemiddelde woning bestaat niet.

Maar de woning die in het mediaan staat, de meest voorkomende, is van een lager bedrag dan het gemiddelde bedrag. Dus het is helemaal niet onlogisch om dat bedrag van 250.000 euro te gebruiken en te blijven gebruiken. Wat daarbij ook een rol speelt is dat voor de vergelijking van de waterschappen onderling ook bij de Unie dat bedrag van 250.000 euro gebruikt wordt. Natuurlijk hebben we er nog een profiel naast staan met een ander bedrag. Flexibilisering bij financiering was een was een opmerking. Ik zou haast willen zeggen: dat spreekt voor zich. Je probeert je niet vast te leggen. Met betrekking tot het huidige leningbestand van Delfland geldt natuurlijk dat dat in een tijd afgesproken en afgesloten is waarbij dat ongetwijfeld zeer aantrekkelijk heeft geleken. Dat geldt natuurlijk gemiddeld genomen voor iedere lening die afgesloten wordt, want anders sluit je hem niet af. Dus ik heb niet zozeer een waardeoordeel over wat er gebeurd is, maar ik kan wel toezeggen dat ze natuurlijk proberen om zoveel mogelijk flexibiliteit in te bouwen. Waarbij ook weer geldt dat hoe meer flexibiliteit dat je inbouwt, des t kostbaarder de financiering wordt. Dan de opmerking met betrekking tot het toerekenen van de kosten aan ... Meen dat dat over de glastuinbouw ging. We kunnen daar gewoon niet in differentiëren, dat laat de wet niet toe. In zoverre dat de mogelijkheid is om het tarief voor een specifieke groep, in dit geval de glastuinbouw, met 100 procent te verhogen. Dat zou kunnen, maar je kunt dat niet doen op basis van de kosten. Want de kosten die het waterschap maakt, die moet je nou eenmaal over alle ingelanden op basis van de kosten toedelingsverordening verdelen. Ik blader nog even door. De heer Vuijk, dank voor de complimenten. Maar de vraag over de lastendruk, die heb ik eigenlijk al een beetje beantwoord. De lastendruk bij Delfland is relatief hoog, dat vindt zijn oorsprong in het verleden. De stijging is relatief laag en daar zorgen u en wij hier met zijn allen voor om dat zo te houden.

De voorzitter: Momentje, heer Ouwendijk, interruptie van mevrouw Zandstra. Gaat uw gang, mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, ik merk dat ik toch wat ongemakkelijk wordt van de wijze waarop de Hogeheemraad nu zegt dat onze prijsstijging laag is. Ik begrijp misschien best dat die ten opzichte van de prijsstijging in andere waterschappen beperkt is, maar er zijn ook categorieën mensen die 11 procent tariefstijging hebben. Dat zou ik niet willen benoemen als een lage tariefstijging. Dat gaat voor mensen echt om behoorlijk veel geld.

De voorzitter: De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Dat in individuele gevallen dat anders uitpakt, mijnheer de voorzitter, dat ben ik met mevrouw Zandstra natuurlijk direct eens. Dat hebben we ook netjes in de teksten opgegeven. Ik praat over, ook in vergelijking met andere waterschappen, de stijging over het totaal.

De voorzitter: Tweede interruptie, mevrouw Zandstra. Gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, het pakt niet voor individuele gevallen zo uit, het pakt voor alle huurders zo uit. Dat is toch een behoorlijke categorie van onze inwoners.

De voorzitter: Heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ik ga verder met de beantwoording, mijnheer de voorzitter. De heer Vuijk die vroeg naar revisie, laat ik het zo maar even noemen, van het treasury statuut. Dat zullen we natuurlijk te zijner tijd ook delen met de commissie en met de Verenigde Vergadering. Het gaat niet alleen om financiering, maar dat is wel een van de belangrijkste items om te kijken naar dat treasury statuut. We verwachten in de toekomst een aantal belangrijke investeringen te moeten financieren. Dus dat komt vanzelfsprekend hier voorbij. Tresor

gaat natuurlijk wel over meer dan alleen financiering. Dan met betrekking tot de schuldquote. De heer Vuijk had een opmerking over 184 procent. Hoe komt dat nou en is dat nou goed? In het algemeen is daar geen waardering voor. Waterschappen die kijken naar het gemiddelde over alle waterschappen als een soort van benchmark. Dat ligt zo ongeveer rond de 250 procent. Delfland zit daaronder. Het is de uitkomst van de totale schuld gedeeld op de totale uitgaven. Goed dat dat laag is, want dat betekent dat je relatief gezien meer ruimte hebt om investeringen te doen ten opzichte van andere waterschappen. Aan de andere kant, er is ook geen officiële maat voor van: wat is nou goed en wat is nou fout? Het gaat er uiteindelijk om op welke wijze dat zijn beslag krijgt en dat je dat zo goed mogelijk voor de inwoners van Delfland kunt laten landen. Ik denk dat ik zo het lijstje heb gehad, mijnheer de voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Ik kijk even naar de commissieleden. Ik zie nog een interruptie van de heer Jansen, gaat uw gang.

De heer Jansen: Of is dit al meteen de tweede ronde?

De voorzitter: Nee, ik wilde eigenlijk schorsen tien minuten om de eerste termijn ...

De heer Jansen: Prima, dan wacht ik tot de tweede ronde.

De voorzitter: Goed, commissie. We missen nog de heer ... Is iedereen aanwezig? Dan gaan we door naar het tweede termijn. Ik zou u willen verzoeken: maak het vooral politiek, ga elkaar opzoeken voor goede amendementen en moties. De heer Den Butter, mag ik u het woord geven? Partij voor de Dieren, gaat uw gang.

De heer Den Butter: Dank u wel. In de eerste plaats zijn we blij dat die verloren ton van biodiversiteit wee boven tafel is gekomen en nog een schepje erbovenop is gedaan. Daar zijn we erg blij mee. Even kijken, ik wilde toch ook nog wel wat zeggen over die opmerking van mevrouw Dijkshoorn. Dat fonds dat vinden we een sympathiek idee. Dat zal denk ik wel op basis van vrijwilligheid moeten, maar dat kunnen we wel onderstrepen. Een aantal dingen hebben we meerdere keren langs horen komen en het pleidooi hadden we zelf natuurlijk ook al gevoerd, dat we toch graag echt een concrete toezegging zouden willen van het college dat vervuiler en de gebruiken betaald om daar toch de nadruk op te leggen. Ik begreep van de heer Vissers dat het al 2016 was afgesproken als soort van in ruil voor afschaffing van de kwijtschelding. Maar ik zie nog niet dat daar heel veel is gebeurd, integendeel. Ik heb nog even zitten kijken hoe het nou zit met die belastingwet, dat nieuwe stelsel is niet controversieel verklaard, maar het ligt nu wel bij de Kamer. We wachten geloof ik nog op zienswijze vanuit de fracties. Ik weet niet in hoeverre daar nog wat mogelijk is om ... want ik denk als we nu zo'n grote opgave hebben als Nederland op het gebied van vervuiling en om die KRW te halen, dan zou het toch ook wel de politieke wil moeten zijn om die transitie te gaan maken door echte de vervuiler te laten betalen. Ik zit even te kijken. Ik denk dat ik daar mijn ... Dus die differentiatie die zouden wij ook graag zien, daar zijn wij een voorstander van. Dat zal u niet verbazen. Volgens mij heb ik daar mijn punten wel mee gehad.

De voorzitter: Dank u wel, heer Den Butter. De heer Sunder, Ongebouwd, gaat uw gang.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik heb met belangstelling de antwoorden van de Hoogheemraad vernomen. Ik heb al eerder aangegeven in mijn betoog in de WKK-commissie dat elke investering die gedaan wordt waar geen rekening gehouden wordt met ondermijning van de rivierkreeften grote gevolgen heeft op onze KRW-doelen en de kerntaken rond waterveiligheid. De investeringen in de bestrijding gaan zich ook in een veelvoud terugbetalen. Ik hoop toch echt dat er nu al geld wordt begroot voor de bestrijding van 2024.

Daar is ook al een kostenplaatje opgenomen, ook in diezelfde commissie. Dus lijkt mij relatief eenvoudig om daar ook al daadwerkelijk stap op te zetten, want er is echt versnelling nodig met de bestrijding. Ik hoop ook op een toezegging op dit punt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Sunder. Mevrouw Dijkshoorn, BBB, gaat uw gang.

Mevrouw Dijkshoorn: Dank u wel, voorzitter. Allereerst bedankt voor de antwoorden in de eerste termijn. Ik was nog even getriggerd ook door anderen die dat kwamen of door de AWP ook, de tuinbouw voor die extra bijdrage. Toen gaf de portefeuillehouder daar antwoord op van: we hebben ook de medicijnenlijn die er zit. Ik wou toch ook wel een beetje waarschuwen dat officieel is er maar, of tenminste volgens de bekendmaking, 17 ton gewasbeschermingsmiddelen wat eventueel in het oppervlaktewater komt en 190 ton medicijnresten. Alleen voor medicijnresten is nog geen normering en is nog niet de metingen echt zo. Dus wat dat betreft is dat een probleem of wordt dat een probleem ook. Dus om dan de tuinbouw daarvoor te straffen, dan moeten we ook de ingelanden straffen met medicijngebruik. Dat lijkt me juist weer niet de goede inzet of noem maar op. Maar sowieso medicijnresten en dergelijke gaat ook de komende jaren wel een probleem opleveren, om dat eruit te halen. Dat is eigenlijk ook wel iets moois dat de collectieve zuivering die dus gedaan wordt juist door de tuinders, dat daar dus al die stap door de tuin dus wordt meegenomen. Ik dacht dat dat zelfs een investeringsbedrag is van 5 miljoen wat de tuinders daarvoor neerleggen. Dus wat dat betreft zou ik wel die complimenten aan de tuinder willen geven, dat die dus al voor ons medicijnen eruit halen. Dus wat dat betreft daar een positieve inzet op om het niet te bestraffen. Wat er niet inkomt dat hoeven we er niet uit te halen. Dus dat is zeker zo. De manier waar we die weg nu zijn ingegaan met het risico gestuurde aanpak, dat kunnen wij alleen maar positief op inzetten. De Partij van de Deren zei het al sympathiek. Dan onze motie die wij eventueel zouden willen doen ... Toch even vraag of andere fracties nog willen reageren erop of we dit verder kunnen uitwerken richting de VV. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dijkshoorn. De heer Sluijs, Belang van Nederland, gaat uw gang.

De heer Sluijs: Dank u wel, voorzitter, en dank ook voor de antwoorden. Ik miste in de beantwoording eigenlijk mijn vraag ten aanzien van het snijden in eigen vlees. Dus hoe gaat de organisatie, hoe gaat het waterschap ook binnen de eigen organisatie kijken waar er misschien geld vandaan gehaald kan worden zodat de rekening niet alleen bij de burger terechtkomt? Dus daar ben ik eigenlijk wel benieuwd naar. Misschien iets meer duiding ook nog Welke garanties er gegeven kunnen worden ten aanzien van die KRW-doelen, of dat niet heel veel verhogingen ook in de toekomst gaat opleveren. Dat zijn eigenlijk mijn openstaande vragen nog, voorzitter.

De voorzitter: De heer Sluijs, dank u wel. Mevrouw Zandstra, Partij van de Arbeid, gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, dank. Dank ook voor de beantwoording, er is op alle vragen bijna ingegaan. Als het gaat over de kwijtschelding overwegen wij een motie of amendement in te dienen. Partijen die daarover willen meedenken, dat horen we natuurlijk graag. Ik zou het college nog in overweging willen nemen om toch nog eens na te denken over de formulering rondom onze tariefstijging die voor sommige mensen wel degelijk fors is.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Zandstra. De heer Heijboer, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Dank u wel. Ook onze vragen zijn voor een groot deel beantwoord, dank u wel. Wat wij nog wel missen is eigenlijk de reactie op de vervuiler betaalt. Van mevrouw Dijkshoorn hebben we net gehoord, die

zegt: ik ben er niet voor dat de glastuinbouw extra belast wordt. Maar van de andere fracties hebben eigenlijk nog weinig gehoord. Dus die zou ik ook graag op dit punt willen uitdagen om daar een reactie op te geven, want ook wij overwegen om daar een amendement op in te dienen. Ik heb begrepen, als ik het goed begrepen heb, dat je dan niet kan differentiëren maar alleen een 100 procent extra heffing kan doen. Dus ik weet wat juist is, maar dat zoeken we dan nog uit. Als mensen nu willen reageren, dan kunnen ze meedenken over de juiste formulering. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Heijboer. De heer Lont, ChristenUnie/SGP, gaat uw gang.

De heer Lont: Ik heb nu op dit moment geen aanvullende vragen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Jansen, CDA.

De heer Jansen: Dank u wel. Dank ook aan het college voor het beantwoorden van de vragen. Ook dank voor de toezegging om het kaartje in op te nemen in de begroting. Ten aanzien van zuivering kregen we als antwoord inderdaad: dat moeten we maar even bekijken. Ik wil u er wel aan herinneren dat we volgens mij in de vorige periode min of meer als streef hebben afgesproken om 50 procent van het van het zoete water wat geproduceerd wordt om dat weer terug het systeem in te leiden. We gaan daar een andere keer nog wel uitgebreider over discussiëren. Maar ik denk dat het zeker goed is om te streven, om inderdaad wel een deel van het water inderdaad weer terug het systeem in te brengen. Ten aanzien van het Waterspoor heeft portefeuillehouder Ouwendijk mij uitgedaagd om eerst wet te bekijken, dat heb ik gedaan voor hem. Daar staat in artikel 122h van de Waterschapswet inderdaad dat er voor zuiveringsheffing van woonruimtes ook de mogelijkheid bestaat om een alternatief heffingssysteem, namelijk op basis van verbruik. En dat daar drinkwaterbedrijven aan mee kunnen werken, zodat dus op basis van geleverde hoeveelheid drinkwater een heffing gedaan kan worden door de waterschappen. Dus ik heb het nagekeken voor u, dus u hoeft dat niet meer zelf te doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Jansen. Heer Vuijk, VVD, gaat uw gang.

De heer Vuijk: Voorzitter, ik dank de portefeuillehouders voor de gegeven antwoorden en ik heb verder geen punten meer.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Visser.

De heer Visser: Dank, voorzitter. Dank ook voor de gegeven antwoorden. Wij blijven wel worstelen met de tariefsverhoging die wat ons betreft inderdaad voor sommige mensen onevenredig hard kan uitpakken. Ik sluit me daarbij ook aan bij de woorden die mevrouw Zandstra gesproken heeft. Een euro is voor iemand die geen euro's heeft een grotere aanslag op de portemonnee dan voor mensen die daar meerdere van hebben. Dus daarom overwegen wij zeker ook om, zolang er geen invoering van het Waterspoor is, in elk geval kwijtschelding mogelijk te maken, ook op de zuiveringsheffing, waar die in 2015, 2016 is afgeschaft. De heer Jansen, met dank, die heeft al aangegeven dat de wet er de mogelijkheid voor geeft, maar het is zelfs nog een slagje makkelijker. De verordening die we straks gaan vaststellen, daarbij is gebruik gemaakt van de modelverordening van de Unie van Waterschappen en het leuke van die modelverordening is dat die twee varianten heeft. Namelijk een zoals wij hem hier hanteren in Delfland en zoals kennelijk ook al andere waterschappen hem hanteren. Maar de tweede staat gewoon in de modelverordeningen en dat is inderdaad een heffing gebaseerd op het drinkwaterverbruik. Dus hij is mogelijk als ... Ik proef dat er ook eigenlijk wel breed draagvlak in de VV is om die mogelijkheid echt te gaan onderzoeken en niet of het kan, maar op welke

manier het op een goede, uitvoerbare en rechtvaardige manier kan worden ingevoerd. Ik snap ook dat we dat niet nu halsoverkop voor het belastingjaar 2024 gaan doen. Dus wij denken even na wat voor een uitspraak dat voor de VV zou moeten zijn. Het zal geen amendement zijn op een volgend agendapunt, nogmaals, want we willen wel zorgvuldigheid om dat in te voeren. Dus we realiseren ons ook dat dat niet op deze manier kan. Ik heb verder geen reactie gehoord op onze twijfel, maar misschien dat ik me dan ook anders uit moet spreken of we wel moeten gaan sparen op het moment dat we die andere kant namelijk het eerlijk bijdragen in die spaarpot beter geregeld hebben. Wij overwegen ook nog om mogelijk daarop wel een amendement in te dienen, om het deel tariefsverhoging dat gerelateerd is aan het vullen van de spaarpot. Nogmaals, er zijn ook in de begroting zelf tabellen aangegeven wat er gebeurt op het moment dat we pas gaan sparen of de tarieven gaan verhogen als de investering er is. Ik neig ernaar om aan mijn fractie voor te stellen met een voorstel te komen om pas te gaan sparen per 1 januari 2025 in de hoop en veronderstelling dat we op dat moment ook echt uitgezocht hebben hoe we het Waterspoor zo effectief en goed mogelijk zouden kunnen inzetten hier. In elk geval is wat mij betreft de begroting, die vraag is niet gesteld, maar voor zover dat een overweging zou zijn, begroting leent zich niet ervoor om als hamerstuk in de VV besproken te worden. Dus hoeft niet besproken te worden. Dus wat mij betreft bespreken het in de VV.

De voorzitter: U had een hele lange adem, hele lange zin. Ik zag een interruptie van mevrouw Dijkshoorn, BBB, gaat uw gang.

Mevrouw Dijkshoorn: Dank u wel. Ik heb een vraag en dat is hetzelfde aan Water Natuurlijk en de Partij van de Arbeid. Als we het kwijschelding gaan invoeren, weer opnieuw, dat betekent dat de tarieven dan voor de anderen met 8,75 euro extra omhoog moeten gaan. Ik vind het dan, dat spreek ik dan maar even uit, heel jammer voor de groep die dan net niet voor de kwijschelding in aanmerking komt en altijd overal net naast grijpt, die niet bij de gemeentes allerlei potjes vandaan kunnen hebben die de kwijschelding personen wel hebben. Dat vind ik vrij zuur, dat die dan daarvoor moeten ophoesten met 8,75 euro volgens mij stond bij de beantwoording. Dus ik zou zeggen: denk daar goed over na, want dat vind ik toch wel erg voor die groep die misschien het wel harder nodig heeft dan degenen die overal voor in aanmerking komen. Dat gezegd hebbende, dank u wel.

De voorzitter: Wilt u erop reageren, mijnheer Vissers?

De heer Vissers: Zeker, voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Vissers: Daar heeft mevrouw Dijkshoorn zeker een punt. Dat is ook de reden dat een aantal gemeenten niet uitgaat van 100 procent van de bijstandsnorm maar van 120 of 130 procent. Maar ook dan, en daar zijn ook wel onderzoeken naar, inderdaad, je zit altijd met een armoedeval als je er net buiten valt, waar je die grens ook legt. Dan kom je ineens voor volledige kosten te staan. Overigens is in het grensgebied dat niet direct nul of alles, daar zijn wel mogelijkheden voor. Onze voorkeur als Water Natuurlijk zou eerder zijn dat we ook naast het herinvoeren van de kwijschelding zolang we nog geen tariefdifferentiatie kunnen invoeren om uit te gaan van een hoger percentage. Maar ik denk dat het draagvlak daarvoor in deze VV niet te vinden is. Maar daar moeten we naar kijken. U heeft gelijk. Het heeft net zoals alle ingrepen die je doet in tarieven voordelen en nadelen en daar zullen we dan afwegingen moeten maken. Onze voorkeur zou dan ook zijn om direct, maar we kunnen dat niet terugdraaien, op moment dat we gaan sparen ook te kunnen sparen naar verbruik. Mensen handelingsperspectief gegeven. Dat heeft sterk onze voorkeur. Maar zolang dat niet zo is en er toch een fikse verhoging is ... Ik zei net: in zes jaar tijd 50 procent hoger, de zuiveringsheffing. Dat raakt

mensen met een kleine portemonnee heel hard. Dan is een lapmiddel beter dan geen middel wat mij betreft. Ik zie ook de negatieve aspecten die mevrouw Dijkshoorn benoemt, maar dat is een afweging die ook wij zullen moeten maken en die eindafweging moeten we in de VV maken.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn heeft nog een aanvullende vraag, gaat uw gang.

Mevrouw Dijkshoorn: Heb ik nog een aanvullende vraag. Toen in 2015 de kwijschelding afgeschaft is, toen is ook de kostentoedelingsverordening aangepast. Om daarin ook de tarieven dan toch ook voor degenen die dan net daarbuiten zouden vallen om dat dan een beetje daarmee te compenseren. Zou je dat nu willen doen, dan zijn we de tijd te kort. Dan zie ik dus dubbele straf voor degenen die daar niet in aanmerking komen. Dus kijk nog even terug naar november 2015 hoe dat toen is gegaan en ook met de kostentoedeling en neem dat mee in de beoordeling.

De voorzitter: De heer Vissers, wilt u ook nog kort reageren? Gaat uw gang.

De heer Vissers: Graag, voorzitter. Wat de kostentoedeling betreft, dat is in de eerste termijn ook al gezegd. Als je ziet dat er zo'n scheve ontwikkeling is, want er zijn categorieën die een veel mindere stijging hebben dan andere categorieën en juist de categorie huurders. Over het algemeen is dat niet de bevolkingsgroep die het breedste heeft, die heeft de hoogste tariefstijging. Dat repareren kan niet meer in dit stadium, omdat de kostentoedelingsverordening niet meer nu kan worden aangepast. Er is net ook door het college op geantwoord in vragen van mevrouw Zandstra erover. Daarom moeten we met zijn allen kijken wat kan op deze termijn nog wel? Ik neem uw vraag mee om ook te kijken welke aanpassingen toen gedaan zijn. Maar ook met terugwerkende kracht verordeningen aanpassen, dat kan niet. Dus dat klopt. Maar ik denk dat we met elkaar toch moeten zoeken naar mogelijkheden om de pijn voor de mensen met de smalste beurs zo klein mogelijk te laten zijn. Hoe dat uitpakt en hoe je dat rechtvaardiger kan maken dan het voorstel van het college wat er nu voorligt, dat is denk ik voor ons alle dertig straks een zoektocht.

De voorzitter: Dank u wel, heer Vissers. Houd ik u nog even vast. Ik zeg ook dat de heer Jansen van het CDA u wil interromperen. Gaat uw gang, heer Jansen.

De heer Jansen: Ik wilde het nu niet interromperen over de kwijschelding, dus daarom heb ik even aan het woord gelaten. Ik heb een vraag ten aanzien van het Waterspoor aan u. Ik heb net inderdaad uitgezocht hoe dat met de wet zit, maar dat betekent nog niet meteen dat ik ook inderdaad voor invoering van het Waterspoor ben. Wij staan er als fractie op dit moment nog neutraal in. Maar mijn vraag aan u is eigenlijk: ik heb de portefeuillehouder horen zeggen dat hij komend jaar de mogelijkheid tot invoering van het Waterspoor in ieder geval wil onderzoeken en ik hoorde u zeggen dat u bij de komende VV-vergadering met een motie wil komen, wilt u niet gewoon even wachten totdat dat onderzoek gedaan is en de resultaten bekend zijn voor met een motie te komen?

De voorzitter: De heer Vissers, gaat uw gang.

De heer Vissers: Voorzitter, ik heb gezegd dat we overwegen met een motie te komen. Ik heb ook aangegeven dat wij niet zullen komen met een amendement, omdat we wel willen dat het serieus en zorgvuldig uitgezocht wordt. Maar misschien kan het helpen om met elkaar een formulering te vinden wat er onderzocht zou worden. Ik zeg ook niet dat wij per se met een motie komen, wel dat we het overwegen. Ik heb ook aangegeven dat het me goed lijkt om de bespreking in de VV daarover voort te zetten. Ik treed ook graag in overleg met andere fracties welke elementen dat onderzoek zou moeten hebben.

De voorzitter: De heer Jansen, gaat uw gang.

De heer Jansen: Excuus. De toezegging van de portefeuillehouder vind ik dus onvoldoende om ... U overweegt dus wel met een motie te komen.

De voorzitter: De heer Vissers.

De heer Vissers: Ik denk dat de portefeuillehouder een ondertoon of een annotatie gaf bij zijn vooronderstelling wat de uitkomst van de onderzoeken zou zijn. Dus misschien kan het helpen om de verwachtingen vanuit de VV wat dat onderzoek zou moeten zijn en wat de uitkomst zou kunnen zijn nog iets stimulerend mee te geven. Maar nogmaals, ik denk dat we nog een kleine twee weken hebben tot de VV., laten we met elkaar kijken wat de meeste constructieve boodschap kan zijn die we het college daarin nog meegeven.

De voorzitter: Dank u wel, heer Vissers. Ik kijk even rond. Dan gaan we naar het tweede termijn van het college. Zal ik maar bij de heer Boxmeer beginnen? De heer Boxmeer, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ongebouwd riep mij op om budget beschikbaar te maken. Ik denk dat ik parallel aan de vraag die was gesteld rondom de fauna uitreedplaatsen de stelling inneem: we komen eerst met een plan en daarna volgt het budget. Dus u krijgt van mij geen toezegging daarop. De BBB: ik volgde uw betoog, u heeft volgens mij geen vraag. Volgens mij is uw oproep zowel de glastuinbouw als de verwijdering van medicijnresten. Daarna kwamen er een aantal getallen waarbij het misschien leek alsof medicijnen erger of minder erg is als gewasbeschermingsmiddelen. Ik hou het even op de en, beide chemische stoffen moeten uit het water. De BvNL: zijn er garanties dat er geen verdere stijgingen zijn? Nee, die zijn er niet. Ik ga zeggen: de tijd schrijdt voort, de einddatum blijft staan. We hebben met mekaar gesproken over een pakket waarbij we weten dat het scherp aan de wind zeilen is. Maar ik durf die garanties niet aan te geven dat dat niet gaat gebeuren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Van Boxmeer. De heer Daverveldt, gaat uw gang. Geen inbreng? Mevrouw Koop? Mijnheer Ouwendijk, daar bent u weer.

De heer Ouwendijk: Dank u wel, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Ouwendijk: Is weleens vervelend als je niet als eerste aan het woord mag komen. Dat was aan de heer Jansen gegund met betrekking tot zijn reactie op mijn stellige opmerking over het Waterspoor. Maar er stond inderdaad in de wet nog een artikel onder en daar wordt inderdaad wel ruimte gelaten. Dus excuus daarvoor. Dat zou mijn eerste opmerking geweest zijn en dan was u niet aan de collectie toegekomen, maar goed. Dan even de overige vragen die nog uitstaan. Ik zit even te kijken. De heer Vissers, met betrekking tot de afschaffing van ... Hoe heet het? Althans, het herinvoeren van de kwijschelding dat leidt tot hogere tarieven. Dat hebben we al gehoord. Dat is vanzelfsprekend, maar ik noem dat nog maar een keer. Een motie met betrekking tot een onderzoek om de voor en tegens van heffing volgens een Waterspoor te doen, dat kan natuurlijk altijd en dat zie ik dan als een motie van aanmoediging. Want dat staat ook in het coalitieakkoord. Dus in die zin, als er een motie voorligt, dan zou ik aangeven dat hij overbodig is. Maar ik kan hem ook beschouwen als een motie van, als je dan alsnog aangenomen zou worden, aanmoediging. De heer Heijboer, met betrekking tot de heffing voor de glastuinbouw. Misschien nog een keer ter verduidelijking van mijn kant.

Ja, er is een mogelijkheid, maar dan moet je de kostenverdeling aanpassen, om de heffing voor glastuinbouwbedrijven, dat is alleen voor de watersysteemheffing, dus niet voor de zuivering, om die op 100 procent te zetten. Maar dat leidt niet tot meer inkomsten voor Delfland, want dat betekent tot de andere tarieven naar beneden gaan. Fractioneel weliswaar, maar in feite doe je Delfland daarmee tekort. Je kunt niet zeggen: ik ga extra kosten in rekening brengen. Dat kan op deze manier niet. De kosten maak je aan de ene kant en de heffing zit aan de andere kant. De heer Sluijs, met betrekking tot snijden in eigen vlees. Daar was ik in eerste termijn niet helemaal aan toegekomen. Wij hebben in het in het coalitieakkoord gezegd hoe we nieuwe uitgaven zouden financieren en een van de dingen is dat we eerst aan huis kijken, dat hebben we ook gedaan. In de begroting op bladzijde 12 onderaan, daar staat ook een tabelletje, waar duidelijk te zien is hoe we dat doen, hoe we oud voor nieuw laten gelden en hoe we die die extra zaken financieren. Dus daar zou ik nog even naar willen verwijzen. Dan denk ik dat daar het antwoord op de vraag mee is gegeven. Dan de heer Den Butter, met betrekking tot Een opmerking over het belastingvoorstel wat nu voorligt in de Tweede Kamer. Dat is het eindpunt of de culminatie zo u wilt van een vrij uitgebreid proces. Daar is ook uitgebreide maatschappelijke consultatie voor geweest. De waterschappen zijn daar vanaf dag één ook bij betrokken geweest. Daar is van de kant van de waterschappen in ieder geval geen mogelijkheid meer om daar nog zaken aan te veranderen. Het is beter om dat originele voorstel nu zo snel mogelijk af te hameren zodat waterschappen aan de slag kunnen met de verbeteringen die in het voorstel zitten. Het is niet voor niets dat waterschappen heel erg gewerkt hebben en er ook met eenentwintig waterschappen erover eens geworden zijn hoe dat voorstel eruit zou moeten zien. Ik spreek toch wel echt de wens en de verwachting uit dat het nog voor 1 februari 2024 wordt vastgesteld. Volgens mij heb ik dan de vragen beantwoord, mijnheer de voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Kijk nog even rond in de commissie. Geen nabranders, dat is mooi. Ik heb een toezegging gehoord voor in de begroting betreft plaatje van het gebied opnemen in de begroting. Heb ik daarmee dat goed vastgesteld? Zijn er verder misschien nog toezeggingen gedaan die ons zijn ontschoten? Zou kunnen. Nee? Dan sluiten we dit punt af. Ik wil ook zeggen dat volgens mij zijn wat moties en amendementen aangekondigd ook van mevrouw Zandstra van de Partij van de Arbeid. Ik heb een mevrouw Nieske Dijkshoorn gehoord van de BBB en ook aan linkerkant, de heer Vissers heeft een aankondiging gedaan. Dan zien wij dat graag tegemoet. De heer Heijboer, u wilt een mededeling doen?

De heer Heijboer: Om de glastuinbouw wat zwaarder te belasten vanwege de extra kosten voor controle en handhaving overwegen wij ook een motie.

De voorzitter: Die staat genoteerd. Dan sluiten we dit agendapunt af.

04.B.03 Verordening watersysteemheffing Delfland 2024

04.B.04 Verordening zuiverings- en verontreinigingsheffing 2024

De voorzitter: Dan maken we eventjes een sprongetje. Want we zijn, even kijken ... 4B03 en 4B04 die zouden volgens mij in de deze begroting al zijn meegenomen. Of zijn daar misschien nog brandende vragen over? Mevrouw Zandstra, gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, B3 en 4 hebben we geen aanvullende vragen over, maar het zou wel kunnen dat ons amendement waar we uiteindelijk mee komen op een van die stukken toeziet.

De voorzitter: Is prima, dat zullen wij dus hanteren als bespreekstukken. Dank. De heer Vissers, ook nog een aanvulling? Gaat uw gang.

De heer Vissers: Voor de zorgvuldigheid, dat zou ook kunnen gelden voor onze motie en amendementen.

De voorzitter: Staat ook genoteerd, dank u wel. Ik zie ook Kasteren, gaat uw gang.

De heer Kasteren: Je kan nu reageren op B03 en B04?

De voorzitter: Als u nog een dringende vraag heeft, mag u die geruststellen. U wel.

De heer Kasteren: Een vraag die ik zelf heb is om het ook als bespreekstuk te hanteren, omdat ik vanuit de discussie hier toch wel vragen hoor over de noodzaak om de kostentoedeling aan te passen. Ik hoor verschillende ... Voorkeur van de Hoogheemraad om te wachten tot de nieuwe belastingvernieuwing, om daar iets aan te doen. Ik hoor de behoefte om iets voor de huurders iets aan de tarieven te doen. Vorig jaar hebben we dat gedaan middels inzet van egalisatiereserves, eenmalig. Een andere optie is te draaien aan de tariefknoppen en met name aan de ingezetenenheffing om die omlaag te gaan, wat weer consequenties voor de andere tariefheffing. Daar hoeft verder geen onderzoek naar te doen, maar dat is zo met een pennenstreek geregeld. Maar dat is een van de redenen waarom ik het als bespreekstuk wil houden. Het feit dat mijn collega heeft gezegd, wij hebben ook het voornemen om te onderzoeken om een amendement in te dienen met betrekking tot de heffing voor die Ko al heeft genoemd over de glastuinbouw.

De voorzitter: Staat bij deze ook genoteerd, mijnheer Van Kasteren, dank u wel.

04.B.06 Invoeringsbesluit Omgevingswet Delfland 2024

De voorzitter: Dan gaan we naar 04B06. Wie van de woordvoerders kan ik daarvoor het woord geven? Partij van de Arbeid, gaat uw gang.

De heer Kiela: Dank, voorzitter. Als we het goed begrijpen gaat het hier dus om twee samenhangende zaken. Legesverordening en het delegatie besluit en die zijn opnieuw vastgesteld en de doorwerking van deze nieuwe besluiten moet dan opgenomen worden in het invoeringsbesluit van de Omgevingswet. Zo heb ik het gelezen. Nu lijkt het zo of men vergeten is om deze nieuwe besluiten bekend te maken en daardoor de hele cyclus over moet doen. Het gaat mij daarom of ik het goed begrepen heb en of we dan nu geplaagd worden door extra bureaucratie en waar dat dan door is gekomen. Of dat ik het gewoon verkeerd begrepen heb. Vandaar.

De voorzitter: De heer Kiela, dat is wel behoorlijk technische vraag, maar ik kijk even naar rechts of het te beantwoorden valt. Anders misschien schriftelijk op terugkomen.

De heer Kiela: ...

De voorzitter: Daarvoor komt u naar tafeltjesavond ... Dank u wel. Mijnheer Daverveldt, als u in de gelegenheid bent, gaat uw gang.

De heer Daverveldt: Ik zal proberen te beantwoorden. Er is vorig jaar een invoeringsbesluit vastgesteld door de VV. Dat had betrekking op onder meer ook de legesverordening. Maar omdat de legesverordening door de VV de vorige VV-vergadering opnieuw is vastgesteld en ook op een zodanige manier dat hij compatibel is met de invoering van de Omgevingswet, moet het invoeringsbesluit dat vorig jaar genomen is aangepast worden.

Die aanpassing is heel simpel: de twee verordeningen die als separaat zijn vastgesteld door de VV en goed zijn met het oog op de Omgevingswet, die halen we eruit. Dat betekent dat we daarmee dat invoeringsbesluit dus aanpassen en al die andere verordeningen daar veranderen we niks aan. Die heeft u eigenlijk vorig jaar ook vastgesteld en we vragen eigenlijk om die opnieuw vast te stellen, maar dan dit keer zonder de legesverordening en het delegatiebesluit omdat die gewoon al apart door u zijn vastgesteld of worden vastgesteld. Ik hoop dat dat duidelijk is.

De voorzitter: Dank u wel, Daverveldt. Mijnheer Kiela nog een aanvulling of wilt u uw betoog vervolgen?

De heer Kiela: Ik geloof dat ik het snap.

De voorzitter: Dank, heer Kiela. Gaat u verder, heer Kiela. Dat was hem. Ik kijk verder nog even rond. Als er geen moties of amendementen zijn, dan zou ik het graag als hamerstuk toch door willen laten gaan. Kijk even goed nog naar de VV, naar de commissie.

04.B.07 Wijzigingsbesluit Delegatiebesluit Delfland 2023, inclusief vaststelling overgangsrecht

De voorzitter: Gaan we naar 04B07. Wie van de partijen van de woordvoerders kan ik hiervoor het woord geven? 4B07. Niemand? Geen moties, geen amendementen? Dan is het ook een hamerstuk.

04.B.08 Vaststellen Bezwaarschriften- en Klachtenverordening Delfland

De voorzitter: Gaan we naar B408, het vaststellen bezwaarschriften en klachtenverordening Delfland. Heer Heijboer, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Dank u wel, voorzitter. Onderweg hiernaartoe vroeg ik me af of ik het moest agenderen of niet. Ik twijfelde daarover omdat het eigenlijk om een detail gaat wat misschien niet in de VV zou thuishoren, maar ik ben toch blij nu dat ik het wel gedaan heb. Ik heb al eens het stuk gelezen en inhoudelijk geen vragen of geen opmerkingen. Tekstueel heb ik gelezen dat de klachtenverordening in het hele stuk door ook als verordening wordt benoemd. Behalve in artikel 16 lid 2, dan gaat het ineens over een regeling. Dus ik heb gevraagd: is het een typefout en zou dat niet gewijzigd moeten worden in verordening of betreft het wat anders? Daar is door de jurist van Delft naar gekeken en die zegt: het is een typefout, maar nee, het hoeft niet veranderd te worden, want een verordening is een soort parapluwoord waaronder ook ... Of de regeling is een parapluwoord waaronder ook verordening valt. Dus je kan het veranderen, maar het hoeft niet. Wat ik nu eigenlijk aan de portefeuillehouder zou willen vragen en mede gezien ook de soepelheid waarmee mijnheer Daverveldt zei van: als nou de Omgevingswet uitgesteld wordt, mogen we dan besluiten om die toevoeging te doen of zoveel later als de Omgevingswet ingaat? Mijn vraag aan de portefeuillehouder is: als het dan een fout is, kunt u dan dezelfde soepelheid hanteren als de heer Daverveldt om dat ene woordje te veranderen in een woord wat er hoort te staan en zo niet, waarom niet? Dat was het, dank u wel.

De voorzitter: Een duidelijke vraag. Kijk nog even verder bij de commissie. Niemand die het woord wil voeren. Portefeuille Daverveldt, gaat u gang.

De heer Daverveldt: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Er is een verschil, het is geen fout. Dus als het een fout zou zijn dan zou ik heel graag direct toezeggen om het aan te passen, maar omdat het geen fout is, doe ik dat niet. U zegt het zelf al, inhoudelijk verandert er niks, maar een regeling omvat ook verordeningen. Dus deze tekst is goed, u hoeft zich daar geen zorgen over te maken.

De voorzitter: De heer Heijboer, gaat uw gang, interruptie.

De heer Heijboer: Het is niet fout, dat dat wist ik eigenlijk al. maar er staat door het hele document verordening. Waarom dan niet, nu het nog kan, nu het nog niet is vastgesteld, ook dat laatste woordje toch wijzigen zodat het eenduidig is? Dan is het document wat mij betreft kwalitatief net het kleine stukje beter, vanwege de eenduidigheid in het hele document. Dan is juist mijn vraag nog steeds: maar waarom ... Dat is goed, maar waarom dan niet nu het nog kan en nu u nog de toestemming van deze commissie kan vragen, toch dat woordje veranderen, zoals u ook gedaan hebt bij de Omgevingswet?

De voorzitter: De heer Daverveldt, gaat uw gang.

De heer Daverveldt: Ik heb al uitgelegd dat er een verschil is, dat er echt een reden is om het bij die toevoeging bij de Omgevingswet te doen. Want we willen niet opeens in een problematische situatie komen mocht onverhoopt die Omgevingswet worden uitgesteld. Dat probleem speelt hier helemaal niet. Ik wil hier ook geen principestrijd van maken. Dus als ik er een plezier mee door het woordje regeling te vervangen in verordening, verandert er niks, ik doe het en dan is het klaar.

De heer Heijboer: Dank u wel.

De voorzitter: Ik hoor een toezegging, die staat genoteerd. Ik kijk nog even verder. Dat kunnen we denk ik vaststellen als een hamerstuk met de toezegging van portefeuillehouder de heer Daverveldt.

04.B.09 Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap van Delfland 2024

De voorzitter: 409 was een hamerstuk. Dan gaan we naar bier ... of B...Sorry. Het is al laat, mensen.

04.B.10 Investeringsplan en aanvraag uitvoeringskrediet parkeergarage Gemeenlandshuis

De voorzitter: B10, investering van de aanvraag uitvoeringskrediet parkeergarage Gemeenlandshuis. Ik ga daarvanuit dat daar een aantal woordvoerders voor zijn. Mevrouw Zandstra. Gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, dit is een interessante discussie. Hebben ook technische vragen erover gesteld. Het voelt niet echt fijn om zoveel geld uit te geven voor parkeerplaatsen hier bij het pand, maar met de beantwoording in het achterhoofd denken wij dat we dat verlies maar moeten nemen en hiermee moeten instemmen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Jansen, CDA, gaat uw gang.

De heer Jansen: Dank u wel, voorzitter. Ook het CDA heeft met aandacht dit stuk gelezen en ons kruipt ook een beetje het gevoel dat we hier ... Dat deze investering gewoon nodig is omdat het ook inderdaad wel ... Ook een aantal positieve aspecten, zoals bijvoorbeeld de oplaadpalen erbij komen, dat het erg goed is. Maar wel dat we nu iets gaan repareren wat eigenlijk nooit goed gefunctioneerd heeft. Het is erg jammer dat we niet destijds toen die liften al defect raakten of problemen gaven, dat we niet toen terug zijn gegaan naar de aannemer die het destijds heeft aangelegd om dat gewoon te verhelpen. Dat we nu eindelijk gewoon een parkeergarage hebben hopelijk straks wel goed gaat functioneren. We willen nog één aandachtspunt meegeven. Dat is namelijk ook ... Er wordt heel erg gesproken over de veiligheid van de garage, maar willen ook de sociale veiligheid benadrukken. De huidige garage is een redelijk afgesloten garage en om daar ook

aandacht voor te hebben, zodat iedereen daar ook in avonduren, stel dat dat het nodig is, in ieder geval wel gewoon die garage in durft.

De voorzitter: Dank u wel, heer Jansen. Mevrouw Dekker, VVD, gaat uw gang.

Mevrouw Dekker: Dank u wel, voorzitter. Ik wil nog even inhaken op de veiligheid, ik word getriggerd door de laadpalen. Er is deze week naast mijn kantoor een accu in de fik gevlogen. Is ernaar gekeken wat dat voor impact heeft als we een brandende accu in deze garage hebben staan?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dekker. Kijk nog even rond. De heer Den Butter, gaat uw gang.

De heer Den Butter: Dank u, voorzitter. U zult begrijpen dat wij niet direct gaan staan juichen als er bijna een miljoen wordt geïnvesteerd in een parkeergarage, dat is niet voor ons de hoogste prioriteit. Maar we hebben eigenlijk twee vragen. u begrijpt ik kom daar nooit, maar ik heb begrepen dat een deel van die parkeergarage op dit moment niet kan worden gebruikt door die niet functionerende lift en de eerste vraag is: klopt dat? en daaraan gekoppeld levert dat nu capaciteitsproblemen op hebben we behoefte aan die extra parkeerplaatsen die dus nu niet kunnen worden gebruikt? zo nee, zouden die parkeergarage misschien ook voor andere doeleinden kunnen worden gebruikt op moment dat die capaciteit niet noodzakelijk is? het tweede is: we vonden het bedrag toch al fors, daar er zijn ongetwijfeld aanbestedingen voor gedaan denk ik, offertes in ieder geval voor opgevraagd, maar in hoeverre dat marktconform is?

De voorzitter: Dank voor de vraag, heer Den Butter. Heer Heijboer, gaat uw gang.

De heer Heijboer: Dank u wel, voorzitter. Ik weet niet of ik de enige ben, ik ben destijds aanwezig geweest bij de feestelijke opening toen de parkeergarage werd bejubeld als toppunt van efficiency en dobberend in het grondwater, dus ik was heel benieuwd. Toen viel het nogal tegen, dat hij inderdaad toch voor mijn gevoel wat klein en krap was. Dus zo zie je maar weer dat iets wat eerst uiterst mooi en bejubeld wordt, dat dat later toch wat kan tegenvallen. Wij vinden ook het bedrag aan de hoge kant. aan de andere kant, je kunt hem er niet van slopen en een nieuwe bouwen, dus wij zijn wel akkoord. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, heer Heijboer. Kijk nog even rond in de commissie. Mijnheer Verheij, gaat uw gang.

De heer Verheij: Ik zie ook nog een bedrag waar het verschil nog van verdeeld moet worden. Dat kun je dan in opslag bouwkundig doen en opslag mechanisch, maar hoe dat wordt berekend zegt mij helemaal niets. Dus daar heb ik een vraagteken bij.

De voorzitter: Dank u wel. Kan u misschien een keer nog de vraag herhalen? Nog een keer de vraag herhalen, want het is niet helemaal binnengekomen hier. Dank u wel.

De heer Verheij: Als u de berekening afschrijving bekijkt, dan wordt er bovenaan geen rekening gehouden met het nog te verdelen verschil. Als je dan verder gaat kijken, dan wordt dat ineens verklaard opslag bouwkundig, opslag mechanisch in bedragen die ik hier niet zal noemen. Maar mijn vraag is: hoe komen ze daaraan? Is wel makkelijk om daar bouwkundig en mechanisch achter te zetten, Maar zeg mij niks.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Verheij. Kijk nog even rond in de commissie. De portefeuillehouder heer Daverveldt, gaat uw gang. Ik heb een aantal vragen gehoord.

De heer Daverveldt: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Er zijn toch ook een paar vragen die die ik eigenlijk als technisch zou willen bestempelen. Ik wil voorstellen dat als u daar echt behoefte aan heeft om tot oordeelsvorming over dit investeringsvoorstel te komen, dat ik die schriftelijk beantwoord. Dank, mevrouw Zandstra, dat u akkoord bent. Mijnheer Jansen, de veiligheid en u maakt ook de link met sociale veiligheid. Mevrouw Dekker, u heeft het ook over de veiligheid over de laadpalen. Ik kan u zeggen dat de laadpalen die geïnstalleerd worden in de parkeergarage, die worden gewoon volgens de vigerende veiligheidsnormen geïnstalleerd. Dus er wordt inderdaad naar gekeken. Laat ik sociale veiligheid in brede zin is gewoon een belangrijk aandachtspunt bij Delfland en ik ben in ieder geval heel blij te kunnen constateren dat op dat gebied Delfland in ieder geval goed scoort. De vraag van de heer Den Butter: hebben wij alle parkeerplaatsen nodig? Op dit moment is het zo dat wij af en toe moeten uitwijken bij volgens mij de Prinsenhof garage om parkeerplekken te gebruiken. De schattingen van de kosten van de investering die zijn gebaseerd op ... Die zijn marktconform. Laat ik het heel kort zeggen. De vraag van de heer Verheij daar wil ik liever schriftelijk op terugkomen, over de splitsing tussen mechanisch en bouwkundig et cetera.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Sunder, gaat uw gang.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat de vraag van mevrouw Dekker meer ging over het in brand vliegen van een batterij van een dienstvoertuig, het risico daarop en niet op de laadpaal zelf. Dank u wel.

De heer Daverveldt: Dank u wel, mijnheer Sunder. Inderdaad, risico nul bestaat niet. Wij willen aan de andere kant ... Hebben wij ook natuurlijk beleid dat wij zoveel mogelijk willen elektrificeren in het kader van ons beleid voor ... Ten ziele van energieneutraliteit. De wagens die wij gebruiken, die voldoen aan de veiligheidseisen ten aanzien van accu's, et cetera. Maar u heeft gelijk, er zijn gevallen bekend dat een auto ... Dat een accu kan ontbranden. Dus dat is nooit helemaal uit te sluiten.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Dekker. Gaat uw gang, mevrouw Dekker.

Mevrouw Dekker: Bedankt, voorzitter. Lijkt mij verstandig om dan iets van een rookmelder erin te plaatsen, staat niet in de begroting. Misschien zit het er al in, maar ...

De heer Daverveldt: Ik zie allemaal hele bemoedigende duimpjes vanaf de tribune. Dus ik maak eruit op dat we waarschijnlijk die rookmelders al geïnstalleerd hebben. Dat wordt al bevestigd.

De heer Jansen: Voorzitter?

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie de heer Jansen nog voor een interruptie. Gaat uw gang.

De heer Jansen: Mijn opmerking over sociale veiligheid ging ook met name over dat het ook zichtbaar moet zijn qua verlichting en eventueel videobewaking of dat mensen van buitenaf ook kunnen zien wat er in die garage gebeurt. Maar u neemt dat vast en zeker mee.

De heer Daverveldt: Dat gaan we zeker doen. De garage is volgens mij verlicht en dat blijft ... Dat wordt zeker niet minder.

De voorzitter: Dank u wel, portefeuillehouder. Ik kijk nu even rond. Ik heb een toezegging schriftelijke vraag beantwoording van de heer Verheij van de BBB. De rookmelders zijn getest, die hangen daar of die gaan daar hangen. Gaan we ook natuurlijk op letten. En de veiligheid. Kan ik concluderen dat dit dan een akkoordstuk is?

Kijk even naar de commissie. Geen amendementen, geen moties? Goed, dan gaat deze ook door als een akkoordstuk naar de VV.

5. Ingekomen stukken

De voorzitter: Dan gaan we door naar de ingekomen stukken die er niet zijn. Er is niks geagendeerd door commissieleden op het college.

6. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Dan komen nu bij de rondvraag. Ik wil toch nog even alle partijen de ruimte geven om eventueel nog een brandende vraag te stellen. Ga het rondje even af. Mevrouw Dijkshoorn. Wel kort graag, want u heeft al best wel lang het woord gehad heel de avond.

Mevrouw Dijkshoorn: Ik wil graag de brandende vraag ook stellen, dus daar vroeg je om. Gisteren was voor de zoveelste keer brand bij Hoeve Bieslandhof in Delfgauw. Dit is niet de eerste keer en zal ook niet op deze manier de laatste keer zijn als je ziet hoe het daar met hooiopslag is geregeld. Welke gevolgen heeft dit voor de waterkwaliteit in dat gebied? Nog even teruggekeken bij de stukken. In juli 2017 was ook de brand daar en toen is het ook met zuurstofloos water en dergelijke problemen daar veroorzaakt. Kunnen wij hier aan de voorkant nu eisen gaan stellen om bijvoorbeeld maar een vloeistofdichte vloer gaan doen eronder of een keldering? Want het opslaan van heel goedkoop wegwerpmaaisel in ronde balen is vragen om problemen met broei. Dit is nu gebeurd, want haal je één baal eronderuit dan gaat dat dus broeien en krijg je de brand. Wij hebben er gisteren best wel veel vragen al over gekregen van: wat kan Delfland daaraan doen? Dus ik weet niet of er nu al wat gebeurt, maar neem dit graag mee. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Jansen.

De heer Jansen: Ik heb nog een vraag over de genderneutrale wc's die wij hier in het gebouw hebben. Wij vinden het erg goed dat wij hier in het gebouw genderneutrale wc's hebben. Ik denk dat dat gewoon ook prima is omdat we dan niet meer ja...Mensen hoeven niet te kiezen, maar er zijn gewoon wc's. Alleen, op een aantal genderneutrale wc's, ik denk ongeveer 50 procent, staan prullenbakken en op de andere wc's staan geen prullenbakken. Nu is het voor vrouwen in het algemeen wel af en toe noodzakelijk om een prullenbak op de wc hebben. Mijn vraag is daarom ook of we het feit dat we allemaal eigenlijk dezelfde wc's hebben, of dat ook tot uitdrukking kan komen in dat overall prullenbakken komen te staan. Dan hoeft je niet als vrouw of als man op een gegeven ogenblik te kiezen.

De voorzitter: Een interruptie van de heer Heijboer. Gaat uw gang, de heer Heijboer.

De heer Heijboer: Mijnheer Jansen, bedoelt u prullenbakken of hygiënecontainers? Want de prullenbakken staan op alle toiletten.

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Jansen: Ik bedoel hygiënecontainers. Excuus. Ik ben niet zo ervaren erin, dus dat ...

De voorzitter: Ik zou toch heel graag een bevestiging van de portefeuillehouder willen op dit onderwerp. Bijna half elf. Gaat uw gang.

De heer Daverveldt: Eerst, ik stel voor dat mevrouw Dijkshoorn de vraag die ze stelt schriftelijk indient, dan zal ze er antwoord op krijgen. Ik zeg direct toe dat, dat is waar u om vraagt, integraal zullen implementeren op alle genderneutrale toiletten.

De voorzitter: Dank u wel, portefeuillehouder. Nou kijk ik nog even rond, zijn er eventueel nog vragen uit de commissie? Nee? Dan heb ik te noteren dat de vraag gesteld aan mevrouw Dijkshoorn om haar vraag schriftelijk te stellen. ... toezegging van de hygiëneboxen van de portefeuillehouder de heer Daverveldt, die gaat er gewoon komen. Dan dank ik u voor deze inspirerende avond en wel thuis. Dank u wel.